

Učiteljski Tovariš

stanovsko politiško glasilo J. U. U. — sekcije za Dravsko banovino v Ljubljani
Mesečna priloga »Prosveta«

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Frančiškova ulica 6/1. Rokopisov ne vračamo. Nefrankantnih pisem ne sprejemamo. Izhaja vsak četrtek. Naročnina letno 60 Din. za posameznika 80 Din. Člani sekcije J. U. U. plačujejo list s članarino. Oglaš po ceniku in dogovoru, cene posebe. Pošt. šek. rač. 11.197. Telefon 3112

po burni beograjski skupščini JUU

Na letošnji glavni skupščini JUU, ki se je vršila od 24. do 26. avgusta v Beogradu, so nedelagati — neodgovorne osebe onemogočile mirno stvarno delo. S tem so prizadeli občutno škodo učitelstvu, šolstvu in prosveti v interesu katerih bi morala skupščina razpravljati o aktualnih vprašanjih ter sklepati o korakih v prilog izboljšanja stanja.

Posetniki glavnih skupščin učiteljskega Udruženja lahko potrdijo, da sta bili tej skupščini enaki samo ona v Subotici l. 1925. in v Skoplju l. 1927. Skupščina v Subotici je bila namreč višek medsebojnega politično strankarskega razračunavanja med učitelstvom, ona v Skoplju pa medsebojnega razračunavanja glede lokalnih zadev med nekaterimi člani beograjskega poverjeništvu in centralne uprave (izv. odb.) Udruženja. Metode so si le v toliko različile, da so na subotški in skopljanski skupščini skušali nezadovoljni delegati sami vsaj delno argumentirati svoje napade, dasi so se tudi tedaj posluževali neparlamentarnega kričanja, hrupa in brahialne sile v izražanju, dočim so na letošnji beograjski skupščini onemogočili skupščino s kričanjem, zvižganjem in hrupom z galerije neudelagati in neučitelji, ki so prišli na učiteljsko skupščino čisto s svojimi posebnimi nameni. Ataka na učiteljsko skupščino je bila preračunjena in organizirana. Skupina delegatov, ki so revoltirali, je bila tako neznatna, da ni prišla niti v poštev, vključ temu, da se njih metoda ni razlikovala od metod galerije. Povečini so bili to obrazi, ki jih že deset let srečujemo na skupščinah, da kriče in skušajo onemogočiti konstruktivno in pozitivno delo ter nastopajo proti vsaki upravi, niso pa še do danes podali nikakega programa o svojih ciljih, da bi učitelstvo vedelo, kaj zasledujejo in ne garanci-je, da bi bili oni sposobni bolje voditi Udruženje ter delovati za koristi učitelstva, šole in prosvete.

In ko je predsedstvo skupščine skušalo s poimenskimi glasovanjem ugotoviti, koliko delegatov je proti upravi in koliko predstavnikov učitelstva je za upravo in sedanjo smer Udruženja, je galerija s huronskim kričkom, žvižgi in metanjem propagandnih letakov med delegate in z metanjem jajc med delegacijo onemogočila poimensko glasovanje — dasi je predsedstvo izjavilo, da poda uprava takoj ostako, ako se izkaže, da nima večine.

Pri skupini, ki že od nekdanj revoltira na vsaki skupščini in neprestano vzbujati in širi nezadovoljstvo med člani, o vzrokih niti ne bomo govorili. Prejasma je tendenca, da hoče našo organizacijo vedno bolj zaplesti v dnevno politiko in ji dajati strankarsko tendenčno obeležje, namesto da bi stremela za tem, da se naša organizacija povzpne nad dnevno politiko in v smeri nestranskarstva nacionalne linije služi stanu, šoli in prosveti naroda. Ti poedinci še vedno mislijo, da se mora neobhodno deliti učitelstvo na strankarske grupe, po katerih naj se sestavljajo uprave Udruženja in tretirajo poedina stanovska in šolska vprašanja. Vzrok nezadovoljstva druge skupine, ki se je letos pridružila in ki je v glavnem organizirala naskok na letošnjo skupščino, je novo stanje v Udruženju, ki ga je napravil uradniški zakon ter posledica tega nezadovoljstva z novimi pravili in poslovnikom Udruženja. To novo stanje je eliminiralo gotov del učitelstva od vplivov na Udruženje. Rešilo je v Udruženju nekatera vprašanja, ki rednim potom niso mogla priti do rešitve. Upravno se je Udruženje reorganiziralo po banovinah in se je s tem dvignila aktivnost dela in soodločevanja širšega kroga učitelstva pri reševanju aktualnih zadev. Iz Udruženja osnovnošolskega učitelstva so bili eliminirani poedinci, ki so vodilo vplivali na osnovnošolsko Udruženje, dasi so po kategoriji pripadali drugemu redu učitelstva. Edino Udruženje osnovnošolskega učitelstva je tvorilo dotlej to izjemo ter je dopustilo učitelstvu izven vrst osnovnošolskega učitelstva vmešavati se v osnovnošolske zadeve. Novo stanje pa je izročilo vodstvo Udruženja tudi izključno v roke aktivnega učitelstva, kateremu je Udruženje prav za prav v prvi vrsti namenjeno in ki najjavejši čuti, za katere zadeve se mora Udruženje zavzeti v korist stanu, šole in prosvete naroda. Vzroki nezadovoljstva pri nekaterih drugih so pa zopet zelo lokalnega značaja, v kolikor ne celo osebnega. Smer novega vodstva Udruženja stremi namreč tudi za tem, da odpravi koruptno trgovanje z učnimi knjigami, ki je bilo zelo ukoreninjeno v južnem delu naše države in tudi za odpravo vseh koruptivnih pojavov v upravi ter zahteva objektivno in korektno postopanje od vsakega učitelja in uradnika v uradih prosvetne uprave. Med lokalne zadeve, ki so se odražale na letošnji skupščini, spada tudi konkurenčna borba »Jugoslovenčev« z lokalnimi srbskimi mladinskimi listi in stališče vodstva Udruženja, da se imajo gospodarske ustanove učitelstva snovati na zadružniški, ne pa na kapitalistični akcijonarski osnovi.

Da so res lokalnega značaja vsa ta vprašanja, ki so dala povod ataki vseh prizadetih na letošnjo našo glavno skupščino, pričajo vse banovinske skupščine, ki so potekle mirno in na katerih se je stvarno razpravljalo in sklepalo v korist učiteljskega stanu in dobro šole.

Eden globljih vzrokov, ki je edini širšega značaja in v katerem pogledu bi bili sigurno delegati vseh banovin edini in soglasni, so kvarna premeščanja učitelstva, lajški vplivi na učiteljska nameščanja in premeščanja ter klic po zdravi personalni prosvetni politiki in stalnosti učiteljskega stanu, ki jo zahtevajo interesi šolskega in prosvetnega dela v narodu. O tem bi se lahko temeljito pogovorili vsi na skupščini, da ni galerija onemogočila vsake debate in vsakega dela. Zato smatramo vse one, ki so to insinirali, za odgovorne, da ni prišlo do razčiščenja v tem vprašanju in jih smatramo za odgovorne, ker so s tem dali upravi sami povod za nadaljnje ukrepe proti pojavom, kakor je bila naša skupščina. Iskreno obžalujemo, da nam ni bila dana prilika s konkretnimi primeri pokazati in opozoriti na kvarnost pojavov in metod v personalni prosvetni politiki, ki ubijajo stanovsko in službeno moralo učitelstva ter čisto dobre in pozitivne delavce med učitelstvom. Žal nam je, da nam je bilo onemogočeno dokazati na konkretnih primerih tudi našim narodnim predstavnikom, kako kvarno je smatrati kot bistvo prosvetne politike premeščanje učitelstva in enostrano personalno prosvetno politiko in kako nujno čakajo in kličejo že nad deset let drugi šolski in prosvetni problemi naše narodne predstavnike k delu. Jasen memento v tem pogledu je dejstvo, da so bili vsi šolski zakoni rešeni brez njih in to v prvi vrsti za to, ker so tudi njihovi predniki bili v usodni zmoti, da je personalna prosvetna politika bistvo vse prosvetne politike in so glede premeščanja učitelstva hodili po potih, ki jih kažejo današnji primeri. Žal nam je, da ni mogla skupščina enodušno pokazati na nujne probleme in na pravni lek za odpravljanje teh razmer. V tem bi se strinjali z opozicijo, nikdar pa se ne bomo strinjali z načinom in postopanjem, ki se ga poslužuje.

Namen opozicije je bil pokazati javnosti, da učitelstvo ne soglaša z delom današnje uprave Udruženja. Smatramo, da se je akcija opozicije popolnoma onesrečila z onim trenutkom, ko je bilo vidno, da hočejo dati skupščini značaj nedelegati in neučitelji z galerije, ki niso niti pripustili, da bi delegati mirno iznašli svoje zahteve in argumente in da bi se s poimenskimi glasovanjem dokazalo s strani polnomočnih delegatov, v kakem razmerju so si polnomočni delegati, ki so za ali proti pravcu sedanje uprave Udruženja.

Prvi pogoj onega, ki hoče priti nečemu nastopati, je dostojnost, poštenost, lojalnost, objektivnost in dobrohotnost v kritiki, da vse očitke podpre s konkretnimi primeri in pokaže tudi lek za izboljšanje. Vsega tega beograjska nedelegatska in neučiteljska opozicija ni imela, zato mora vsak pošten človek tako početje obsojati.

Drugi pogoj, ki je podlaga uspehu, je iskrenost! V tem momentu pa, ko se pritožuje opozicija proti preganjanju učitelstva, a na drugi strani sama meče v dvorano med delegate letake, s katerimi grozi v bližnji bodočnosti učitelstvu z neusmiljenim preganjanjem — dvomimo v iskrenost. To je še vedno stara kvarna partizanska mentaliteta, ki računa na spremembo režima v svrhu strankarskega preganjanja učitelstva. To ni borba za svobodo učiteljske zavesti, ki naj dovede do tega, da bi se čutili učitelji pri reševanju učiteljskih in šolskih vprašanj v prvi vrsti učitelje, temveč je klic k strankarski zavesti, ki predpostavljata strankarsko zavest učiteljski zavesti in daje podlago — za novo dobo preganjanj učitelstva. Dvomimo tudi v iskrenost onih, ki računajo z zopetnim strankarskim razcepjenjem učiteljske organizacije v to svrhu, da se bodo sami okoristili s tem ter bodo z višjih »položajev« rezali jermene s pleč svojih tovarišev in ki izzivajo, da bi se s preganstvom rehabilitirali v svojih strankarskih vrstah v svrhu svojih strankarskih protiučiteljskih špekulacij in osebnih koristi.

Uprava in vodstvo Udruženja je pokazalo dovolj lojalnosti, ko je izročilo v razpravo tudi oddvojeno mišljenje manjšine odbora o poročilu glede dela glavne uprave. Na podlagi stvarne razprave bi se vsa vprašanja lahko razčistila. Ako bi opozicija mislila iskreno in resno, bi tudi v pogledu pravil in poslovnika prinesla konkretne predloge. Da niso hoteli člani opozicije najti na vsem delu Udruženja niti ene dobre besede za delo Udruženja v korist stanu, šole in prosvete, ki ga ne more nihče tajiti, govori le v neprilog resnosti in poštenosti opozicije. V splošnem pa bi pri ocenjevanju dela Udruženja morali priti v poštev tudi delo vseh sekcij, ki so po novi reorganizaciji pokazale velik razmah. Neodpuštljiv greh opozicije je, da je z onemogočenjem stvarnih razprav na skupščini tudi go-

spodarsko oškodovala vse sekcije in sreska društva, ki trosijo denar za delegacijo.

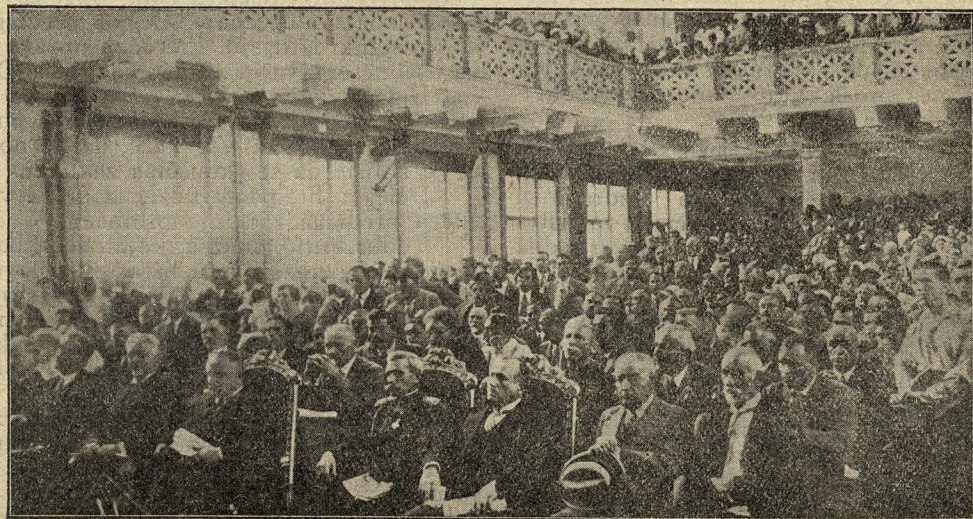
Krogom, ki so povzročili beograjski škandal, povemo z vso resnostjo in odločnostjo, da smo pripravljeni podvzeti vse korake, da bo delo naših skupščin pozitivno, konstruktivno in dostojno ter vredno poziva našega stanu; da smo odločeni podvzeti korake za izločenje lokalnih in osebnih zadev z naših

glavnih skupščin. Glavnemu odboru naj bo pa ta skupščina poziv in pooblastilo, da ukrene vse potrebno v svrhu konstruktivnega dela glavnih skupščin in če bo pri tem primoran izključiti nedelegate od prisostvovanja skupščinam, so za to odgovorni oni, ki so uprizorili letošnje dogodke.

Interes učiteljskega stanu zahteva stvarno in dostojno delo na naših skupščinah!

XII. glavna skupščina jugoslovenskega učiteljskega udruženja

Velika udeležba iz vseh banovin. — Navdušeni pozdrav Nj. Vel. kralju. — Opozicija ovira delo skupščine. Oddvojena izjava opozicije. — Burne volitve v odbore. — Krasno uspela pedagoška predavanja. — Sprejeti važni sklepi.

Pogled v skupščinsko dvorano.

Seja glavnega odbora.

Dne 24. avgusta t. l. se je vršila v domu Udruženja seja glavnega odbora. Seji so prisostvovali vsi člani izvršnega odbora, vsi predsedniki sekcij in po členu 22. pravil izvoljeni člani.

Smernice za delo organizaciji je dala resolucija, sprejeta na lanski skupščini v Beogradu. Glavni odbor se je trudil, da pozitivno realizira zahteve resolucije.

V prošlem letu je večina sekcijjskih odborov posvečala glavno skrb temu, da organizira vse učitelstvo v Udruženju. V sekcijah so se ustanovila nova sreska društva, obstoječa pa so se preosnovala po novih pravilih. Uspeh tega dela je viden, saj šteje danes Jugoslovensko učiteljsko udruženje deset banovinskih sekcij, v katerih je 284 sreskih učiteljskih društev s 17.366 člani. Tako impozantnega števila članstva Udruženje doslej ni doseglo. Osnova za krepko in nerazdružno organizacijo je dana, treba bo še obilo podrobnega organizatoričnega dela, da se združi prav vse učitelstvo v skupni fronti za dobrobit stanu in narodne prosvete.

Prvi dan skupščine.

V svečani dvorani nove univerze so že pred 9. uro zasedli vse secede delegati, ki so prihiteli iz vseh predelov naše države, da manifestirajo stanovsko edinstvo. Hodnike in prostore galerije so napolnili ostali učitelji, tako da je bila dvorana nabito polna. Častne secede so zasedli razni odposlanci in zastopniki ter častni gostje.

Kmalu po 9. uri je predsednik JUU Damjan Rašić otvoril v slavnostnem razpoloženju skupščino s predlogom, da se odpošljejo pozdravi Nj. Vel. kralju, g. predsedniku vlade in g. ministru prosvete.

Po spontanem odobravanju in klicanju kralju od vseh udeležencev skupščine je prečital predsednik nastopno brzojavko:

Njegovemu Veličanstvu kralju — Bled. Vašemu Veličanstvu vedno udani Jugoslovenski učitelji, zbrani na svoji XII. glavni skupščini v Beogradu, pozdravljajo svojega zvišenega kralja in gledajo v njem vrhovnega narodnega voditelja v vseh stremljenjih za dobrobit naroda in očetnjave. Kakor smo Vašemu Veličanstvu sledili v težkih in krvavih vojnah za ujedinjenje, tako Vam sledijo učitelji tudi v sedanosti pri vzgoji novih jugoslovenskih generacij: istih idealov, istih vrlin, iste vere v veličino in srečo bodočnosti Jugoslavije.

Po vihanjih »živijo« klicih kralju in po sprejetju pozdravnih brzojavk g. predsedniku vlade in g. ministru prosvete je nagovoril predsednik skupščine.

Iz govora predsednika D. Rašića.

Zavedamo se velike odgovornosti, katero imamo za vzgojo našega naroda, za njegovo moč in njegovo srečno bodočnost. Jugoslo-

venski učitelji delajo še vedno na tem, da se uresniči in ukorenini z vsem uspehom veliki napori sedanje generacije, da se vse plemenske lastnosti pretvorijo v jugoslovensko individualnost. Svoje pokrajinske, plemenske in verske pripadnosti postavljamo pod naše jugoslovensko ime, ki je sinteza vsega onega, kar nam je skupnega in ki dovoli, da v njenem okviru obstoji tudi to, kar nas loči. Vse ono pa, kar nas deli, nam je bilo vsiljeno od tujine in od tujine vsejano v naš organizem.

Naš viteški kralj, zatočišče našega narodnega edinstva in jugoslovenske misli, junak v vojni in modri vodja miru nam je podal v lanskem pismu: »Da so jugoslovenski učitelji vzgojitelji jugoslovenske misli, narodne samozvesti in kulture in da mora Jugoslovensko učiteljsko udruženje postati žarišče prosvete in stebler jugoslovenskega nacionalizma ter vzgled za vsa lepa stremljenja v bodočnosti Jugoslavije.«

Te sijajne misli našega kralja in največjega vzgojitelja naše domovine smo si vsadili v duše, one so nam vedno pred očmi pri vsem našem prosvetnem delu. (Skupščina kliče: »Živijo kralju!«)

Živimo v drugem desetletju našega ujedinenja, pa so naša učiteljska ostala še vedno plemenska po profesorjih, kakor po gojenih. Največji interes države in jugoslovenske misli je, da se to docela spremeni. Reforma se mora spremeniti po nastopnih smernicah: učiteljska je treba preosnovati v internate in jih osnovati le v banovinskih prestolicah. V vsa učiteljska naj se namestijo profesorji in sprejemajo gojenci iz vseh krajev naše države in iz vseh treh plemen in vseh naših ver. Čim prej se to vprašanje reši, tem prej bomo dosegli popolno duševno združenje našega naroda.

Šolske knjige so postale danes zelo rentabilni posel, ker so postale trgovsko blago in mečejo s tem senco na ugled naših narodnih šol. To stanje ni dobro. Naša skupna želja je, da dobimo enotne šolske knjige ter da je njihovo število urejeno samo na najboljše.

Imamo tudi posebne želje glede stalnosti in učiteljskih namestitev. Mesta bi se morala razpisati in podeljevati po natečajih in razpisih. To bi bilo dobro za državo, šolske oblasti bi bile zavarovane pred raznimi vplivi, ki skušajo, da se vršijo premestitve brez službene potrebe in ob nepravem času. Učitelstvu bi se ne bilo treba bati pred premestitvami, ki se lahko dogajajo vsak čas in brez njihovih krivic. Vsled učiteljske nestalnosti trpi tudi prosvetno delo. Zahtevamo, da se stalnost ponovno vzakoni.

Odpust iz službe je največja kazen, ki more zadeti učitelja. Da se izogne prenatrženosti ali napakam, bi bilo potrebno, da se v zakonih načelo, da noben učitelj ne more biti odpuščen iz službe brez predhodnega mnenja glavnega prosvetnega sveta.

Delo izvršnega odbora in vseh banovinskih sekcij je bilo povsem uspešno in so

uspehi prekosili vse nade. Število članstva je naraslo za več kakor 4000. Z reformo, s katero smo izbrisali plemensko, pokrajinska in verska poverjenstva, smo dosegli zadovoljive uspehe. Naša vodilna misel pri vsem našem delu je in ostane, da vdano služimo kralju in narodu in da čuvamo narodno in rodoljubno ideologijo. (Govor predsednika je bil sprejet z živahnim odobravanjem.)

Pozdrav odposlancem in gostom.

Po prvoru je predsednik D. Rašić pozdravil govor odposlanca Nj. Vel. kralja, generala g. Pavla Pavlovića, adjutanta Nj. Vel. kralja; za tem zastopnika g. ministra prosvete pomočnika ministra g. Drag. Djordjevića; načelnika za osnovno šolstvo Dragoljuba Melentijevića; podpredsednika glavnega prosvetnega sveta univerzitetnega profesorja g. Jelenka Mihajlovića; zastopnika proforskoga udruženja direktorja gimnazije g. Boska Boškovića; načelnika prosvetnega oddelka Dravske banovine in člana glav. prosv. sveta g. Josipa Mazija; zastopnika rdečega križa g. Petra Ilića; tajnika glavnega prosvetnega sveta g. dr. Milana Glavinića; ravnatelja moškega učiteljskega g. dr. Marka Krstića ter narodne poslanca gg. Miloša Dragovića in dr. Miloslava Stojadinovića.

Posebno toplo je pozdravil predsednik učiteljske veterane, ki so baš ta dan proslavljali štiridesetletnico svojega dela.

Brzljavi pozdrav skupščini, ki ga je poslal v imenu Sokola kraljevine Jugoslavije prvi namestnik tov. E. Gangl, je bil sprejet z velikim navdušenjem in »živijo« klici Sokolu in tov. Ganglu.

K besedi se je nato prijavil zastopnik min. prosvete pomočnik ministra g. Dragoljub Djordjević in je izjavil:

V imenu ministra prosvete pozdravljam XII. skupščino Jugoslovenskega učiteljskega udruženja, želeč jej, da izvrši svoje zborovanje, ki se je tako lepo in dostojanstveno pričelo, v miru in dostojanstvu. Smatram za prijetno dolžnost, da pozdravim tudi one učitelje, ki danes proslavljajo svojo štiridesetletnico službovanja.

Nato se je prijavil k besedi ravnatelj učiteljskega v p. g. Jovan Jovanović in se zahvalil v imenu jubilarov za iskrene pozdrave g. predsednika Rašića in g. pomočnika ministra prosvete. Skupščina je ponovno priredila ovacije jubilarom.

Volitev odborov, zapisnikarjev in overovateljev.

Po zaključenih pozdravnih nagovorih so odšli iz dvorane zastopniki in gostje. Po kratkem odmoru je odredil predsednik nadaljevanje skupščine. Pred prehodom na dnevni red se je prijavil k besedi delegat Blagoje Ristić iz Niša ter prečital nastopno izjavo:

»V svojem in v imenu velikega števila delegatov in ker sem prepričan, da bo večina učiteljev istega mišljenja, podajam sledečo izjavo: Ker cenimo ugled jugoslovenske učiteljske skupščine, ki je najvažnejše telo našega udruženja, hočemo prisostvovati delu in tudi od svoje strani doprinesiti kolikor nam bo mogoče, da se ta ugled še naprej obdrži. Istočasno pa izražamo svoje nezadovoljstvo s položajem v organizaciji zaradi popolnega razsula njene moralne moči in ker ni ščitila dovolj učiteljskih interesov in ker na pristanski način daje smernice naši organizaciji, ki so preozke in osebne. Za vse to je odgovorna sedanja uprava Udruženja. Izjavljamo, da smatramo, da je protizakonita, ker ni bila izvoljena po določbah pravil, ki so bila sprejeta na kongresu 19. avgusta 1930. Zahtevamo, da se ta izjava zabeleži v zapisniku.«

Prečitana izjava je razburila skupščino, čuli so se klici, ki so nemir še povečevali. V splošnem nemiru je prečital predsednik listo za izvolitev tajnika, dveh overovateljev in zapisnikarja, ki je bila sestavljena na seji glavnega odbora. Opozoril je dalje skupščino,

da bo vsakdo lahko govoril in izrazil svoje želje in mišljenje, ko bo zato dana prilika.

Takoj nato je prošil za besedo Milenko Lasić. Predsednik ponovno opominja na red in opozarja, da so listo za odbore odobrili predsedniki sekcij, ki so polnopravni zastopniki. Razburjenje se stopnjuje. Lasić želi besede, nekateri delegati zahtevajo besedo za Lasića, večina hrupno ugovarja.

Končno prečita predsednik ponovno predlagano listo za odbore, ki jo večina sprejme, na kar zaključí skupščino s pozivom, da se izvoljeni odbori takoj konstituirajo in začno z delom, da se bo mogla skupščina nadaljevati ob 4. popoldne.

Popoldanska skupščina.

Po otvoritvi popoldanske skupščine so bili prečítani brzljavi pozdravi, ki so došli iz Ljubljane, Zagreba in Ohrida.

Poročevalec verifikacijskega odbora Bogdan Pogkonjak poroča, da je odbor pregledal vsa predložena polnomočja in predlaga v overovljenje 202 delegata. Med osporjenimi delegati je učitelj Dergenc Anton iz Sunje. Delegat Čikara iz Siska povdarja, da bo srez petrinjski brez zastopstva, ako se ne prizna delegat Dergenc. Predsednik sekcije za savsko banovino izjavi, da je overovljenje Dergenca nemogoče, ker nima polnomočja od predsednika svojega sreskega društva.

Predsednik da na glasovanje poročilo verifikacijskega odbora, ki ga večina sprejme proti živahnim ugovorom nekaterih delegatov, ki so se potezali za Derganca. Nato je bil odobren brez debate in sprememb zapisnik o dopoldanski seji.

Poročilo finančnega odbora.

Poročilo finančnega odbora je podal delegat Dimitrije Rancić, ki ugotavlja, da so računi uprave v redu, pač pa je nastal velik dolg pri upravi dečjega lista »Jugoslovenec«, ki ga izdaja Udruženje. Odbor predlaga, da se zaostanki iztirjajo. Proračun uprave znaša za osebe in stvarne izdatke 1.801.866 Din.

Delegat Dimitrijević iz Kruševca graja nered, ki je vladal v dvorani za časa poročila finančnega odbora. Vse kaže, da ne bo miru in je boljše, da se skupščina zaključí.

Delegat Branislav Lozić iz sreza viračarskega predlaga znižanje proračuna.

Todor Mitić iz Štipa graja način, kako se je delalo na razširjenju lista »Jugoslovenec«. Nekaterim šolam se je poslalo več sto izvodov, ki pa jih niso mogli spraviti v denar. Iz finančnega poročila ni razvidno, v kolikih izvodih se bo list tiskal, ne v koliko izvodih se je tiskal do sedaj.

Predsednik ugotavlja, da poročilo finančnega odbora ni bilo kritizirano. Vsi v proračunu predvideni osebni izdatki so taki, kakor so bili pri prejšnjih upravah. Povdarja, da je proračun sestavljen tako, kakor je nujno potrebno za prosep organizacije. »Jugoslovenec« je list Udruženja. Mi ga nismo nikomur vsiljevali. Dolgovi Udruženja najboljše kažejo našo ljubezen do Udruženja samega.

Za tem pojasnilom je večina sprejela poročilo finančnega odbora in proračun, proti živahnim ugovorom manjšine.

Ker se dvorana ne more pomiriti, odredi predsednik 10-minutni odmor. Po odmoru razglasi, da se bo skupščina nadaljevala jutraj ob 9. uri.

Zvečer so delegati prisostvovali v veliki Kolarčevi dvorani koncertu, ki so ga priredila v počast učitelstvu pevka društva in godbena učiteljska društva. Koncert, ki je uspel v vsakem oziru kar najboljšo, je bil prav dobro obiskan. Posebno pozornost so vzbujale učiteljice- pevke iz južne Srbije v lepih narodnih nošah.

Pedagoška predavanja.

Takoj po 9. uri je predsednik Rašić predstavil skupščini predavatelja gg. dr. Vladimira Dvornikovića iz Zagreba in dr. Stanka Gogala iz Ljubljane. Prvi je predaval o temi: »Adler-

jeva individualna psihologija«, drugi pa: »Učiteljeva osebnost«.

Obema predavanjema je sledila dvorana z vso pozornostjo. Predavatelj dr. Gogala je bil večkrat prekinjen z živahnimi aplavzi. Ker bosta obe predavanji objavljeni v pedagoških glasilih »Učitelj« in »Popotnik«, bo članstvo imelo priliko se z njima podrobneje seznaniti.

Po predavanjih je bil prečitan zapisnik o popoldanski skupščini prejšnjega dne.

Predsednik Rašić je nato pozval vse delegate in predsednike sreskih učiteljskih društev in predsednike sekcij, da se polnoštevno udeležijo popoldanske skupščine, ko se bo razpravljalo o poročilu poročevalskega odbora in odbora za resolucije. Pri popoldanskem glasovanju se mora pokazati, če in kakšno zupanje uživa uprava.

Poročilo poročevalskega odbora in odbora za resolucije.

Popoldansko zborovanje je bilo izredno dobro obiskano. Navzoči so vsi delegati in predsedniki sreskih društev. Tudi opozicija ni držala križem rok. Galerije so polno zasedene, med učitelji je videti tudi dokaj neučiteljev. Opozicija je pripravljena storiti vse, da pridejo do besede njeni govorniki, preden bo izglasovano poročilo poročevalskega odbora.

Po odobrenju zapisnika dopoldanske seje, ki ga je prečitala delegatka Pavla Bojka iz Banje Luke, nastopi poročevalec Velizar Milosavljević, učitelj iz Užica, da poda poročilo poročevalskega odbora. Ugotavlja, da se zastopniki iz Vardarske, Drinske in Moravske banovine, katerim se je pridružil tudi delegat Milosavljević, niso mogli pridružiti mnenju večine.

Poročilo večine ugotavlja, da je delo uprave z ozirom na težke gospodarske prilike bilo v preteklem letu zadovoljivo. Učiteljski tisk je storil svojo dolžnost. (Krepki govori z galerije.) »Jugoslovenec«, mladinski list, ki ga izdaja učiteljsko udruženje, je neobhodno potreben, izvesti pa je treba nekatere tehnične izpremembe. Uprava se je trudila, da izboljša materialni položaj učiteljskega. (Ugovori z galerije.) Večina poročevalskega odbora predlaga, naj bo »Narodna Prosveta« izključno stanovsko informativno glasilo, vsi strokovni članki pa naj se objavlja v »Učitelju«. List »Jugoslovenec« naj se reorganizira, da bo ustrezal vsem zahtevam. Centralna uprava naj skrbi še dalje za prosep moderne šole in pomoč učitelstvu pri njegovem težkem delu. Tudi v bodoče naj se »Udruženje« oslobodi vsakih vplivov, bodisi političnih ali drugih. (Večina delegatov pritruje, galerija živahno ugovarja.)

Manjšina, ki se ni mogla pridružiti večini, je iznesla oddvojeno poročilo in ugotavlja, da je sedanja uprava zgrešila pravila Udruženja. (Burni medklči. Predsednik svri galerijo, ki je vedno bolj glasna.)

Na ne malo presenečenje vse dvorane začno od vseh strani leteti z galerije beli in rdeči letaki. V dvorani jih pobirajo. Nekateri delegati, posebno pa galerija zahtevajo, naj se izglasuje glavni upravi nezaupnica.

Poročevalec Milosavljević poskuša nadaljevati s poročilom manjšine: »Uprava ni pokazala dovoljnih uspehov. V teh okolišninah je nemogoče, da bi uprava doprinesla pozitivne uspehe jugoslovenskemu učitelstvu.« (Hrup prekine poročevalca.)

Predsednik sekcije za Savsko banovino Logumerac poskuša braniti upravo in ostro nastopa proti metodam galerije. Konstatira, da letaki, ki so bili vrženi z galerije, niso delo učiteljev, in odklanja vsako vez z galerijo.

Delegat rektor Radošević, učitelj iz Nove Gradiške, poziva, da opusti skupščina malenkostne stvari in posveti svoje sile delu. Od kritikov ni slišal nikake realne graje glede centralne uprave, po njegovem prepričanju zasluži priznanje. (Ugovori.) Zasluga uprave je gotovo to, da je vrnjena učiteljem stanarina.

LISTEK

Na Mirkovi poslednji poti.

Črnomaljski učitelj Mirko Kregelj —
† 21. avgusta v Ljubljani.

Prav te-le dni poteka leto na prijetne počitniške dogodke. S tovarišem Dragom sva zajezdila že tik pred koncem počitnic železna konjčica. Upirala sva se v pedale na poti Ljubljana—Kočevje. Po zanimivem kočevarskem svetu sva nadaljevala pot po serpentinah do Broda na Kulpi, od tam sva rinila najini vozili v 12 km dolgi klanec do Delnic, metropole Gorskega kotarja, mimo Karlovca pa sva se vračala v sanjavo pokrajino belokranjskih brežuljkov: v Metliko, Črnomelj in Semič. V Črnomlju sva se znašla sredi vesele družčine: med tovariši, ki nas vežejo iskrene vezi še iz časov šolskih klopi. Tovariš Mirko Kregelj je bil tudi med nami. Pa v njem ni bilo več tistega ognja, kakor smo ga bili vajeni še v Ljubljani, in malce plašen se mi je zdel; kakor ptica, ki se ji lomijo krila, se mi je dozdeval Mirko... pa mu nismo tega povedali — bodrili smo ga, korajžili; Mirko pa je vedel že sam, kako je z njim: bolezen se je zaglodala vanj, v mlado življenje.

Vso pot se mi obnavlja pred očmi lepa slika: za črnomaljsko šolo vodi ozka pot in se spušča po šolskem vrtu nizdol do Lahinje, rečice, ki oživlja zanimivo mestno kulisarijo. I, kakopak, da smo bili na mah vsi za to: eden je menil, naj posedemo v čolne in zavleslamo malce po strugi. Kar na hitro smo staknili nekako 5 vozil, tipičnih čolnov Lahinje, kamor se je razporedila naša desetglava družčina...

Le malokdaj se v tako mali družbi znajdejo tako odlični pevci, kakor so bili v naših čolnih, pa saj so bili domala vsi člani našega UPZ. Ko je naša mornarica zaveslala proti mostu, je orila iz čolnov pesem za pesmijo; prav tedaj je nebo zažarelo v zadnjih svetlih odtenkih, večer je legal na zemljo...

Nepozaben večer!... Prijatelj Mirko je bil tudi ves v pevskega plamenu in je njegov tenor žogel kakor škrlančkov glas čez mirno strugo in se je pomešal v večerni zračni val.

V tistem pa nas je prav Mirko prebudil iz nastrojenja.

»Moram domov! Moram!« Niti ga niso zadržale naše besede, niti vesela družba...

Odhitel je v naglici, kakor bi se zavedel, da zanj ni več mesta, koder je: pesem, smeh, dovtip in veselo razpoloženje. Mirko je pač sam čutil pod pezo boleznega klica — ono stranstvo.

Leto se je naglo okrenilo, počitnice se že klanjajo v slovo, pa smo bili spet vsi skupaj: kakor lani! Oglasila se je pesem in Mirko je bil tudi poleg!... Pevovodja Hubadove župe Zorko Prelovec je dal znak in vzvalovili so akordi. Mirko pa je bil ves tih in miren. V krsti je spal in položil so ga v steklen voz. Za njim pa so se zvrstili njegovi domači, znanci, prijatelji, tovariši — vse pa nas je presunil v dno srca obupen pogled: za očkovo krsto, ki so ga odpeljali na poslednjo pot proti Sv. Križu, so stopali v črnih oblekah fantek in kodrolasa deklica, ki še nista dorasla, da bi čutila vso težo tega dne, in mlada gospa — njegova vdova, ki se je vila v plaču in bolečinah. In vsem nam je bilo v dušah težko, težko, ko smo korakali z Mirkom, ki je bil slednjikrat v naši sredi.

Še nebo, se mi je zdelo, je čutilo izgubo mladega življenja. Preje več tednov ni bilo oblaka na solnčnem nebu, ko pa so se zatresli črni šopki vranec pred Mirkovo krsto, se je nebo pregnilo s črno kopreno in se je zasolilo...

Še nebo je občutilo težko izgubo v naši sredi... In je ne bi mi!...

Poslednje besede je spregovoril Mirku na pot v večnost njegov nadzorni tovariš Venturini, ki je povdaril njegove uspehe učitelja in vzgojitelja. Mirkovo ime pa bo zapisano tudi v zapisnikih naših pevskih in sportskih društev, saj sta mu napisala iskrene poslovilne besede med drugim tudi Zorko Prelovec za pevce in sportniki v sportski rubriki »Jutra« — Mirko ni bil samo navdušen pevec, tudi nekdanji član UPZ, in pevovodja, bil je tudi izboren sportnik, celo državni vrhak na dolge proge, ter je branil naše državne zastave na stadionih raznih evropskih držav.

Mirku Kregelju: učitelju, pevcu, pevovodji, sportniku in zmagovalcu, tovarišu in prijatelju: poslednji Zdravo!

Jože Župančič.

Marica Dirnbek-ova.

Ko sem se učila podpirati 3 ogle...

(Vtis iz uvodnega in metodičnega tečaja v Mariboru od 1. do 13. VIII. 1932.)

Na klic banske uprave smo se zbrale ob vzhodni zelenega Pohorja, v naši severni me-

Na govorniškem odru se pojavi delegat Čikara iz Siska, ki iznaša razmere iz savske banovinske sekcije, kar izzove živahno prerekanje med delegati. V svojo osebno obrambo hoče govoriti predsednik savske sekcije Logumerac, pa ga opozicija ne pusti do besede.

Predsednik poziva skupščino k redu in zapre, da jo bo prekinil, ako se dvorana ne umiri.

Ko se vihar v dvorani nekoliko poleže stavi predsednik poročilo poročevalskega odbora na glasovanje, kar je konsterniralo opozicijo v veliko zadovoljstvo večine.

Med burnimi protesti opozicije zakliče predsednik: »Kdor je za poročilo in zaupnico upravi, naj dvigne roko.« Dvigne se velika večina rok. Predsednik izjavi, da je poročilo sprejeto in odredi desetminutni odmor.

Po odmoru se je dvorana nekoliko umirila, pa zopet kmalu razburila, čim začne poročevalec čitati resolucijo. Mnogi zopet zahtevajo besedo.

Po trdem naporu je uspelo, da je bila resolucija prečitana in sprejeta z veliko večino.

Resolucija:

I.

Glavna skupščina JUU konstatira s posebnim zadovoljstvom, da se kljub ekonomski krizi opaža znaten napredek v vseh smereh kulturno prosvetnega in nacionalnega dela.

Skupščina konstatira, da se je vsled vedno večjega razumevanja potrebe udruženja našega stanu za dosego smotra JUU povečalo v tekočem letu število organiziranih članov za 4000. Skupščina apelira na še neorganizirano učitelstvo, da vstopi v organizacijo in omogoči složno nastopanje v korist narodne šole in učiteljskega stanu.

Skupščina apelira na članstvo, da se v čim večjem številu vpiše v Jugoslovensko učiteljsko kreditno zadrugo in v njen fond samopomoči, da bi na ta način nastala iz te mlade ustanove močna ekonomska organizacija, ki je neobhodno potrebna za zaščito učiteljskega pred eksploatacijo bank. Istočasno apelira skupščina na učitelstvo, da propagira med narodom splošne zadrugne principe in zadrugništvo in se aktivno udeležuje v vseh zadrugnih pokretnostih.

Zaradi učinkitejšje zaštite članstva organizacije zahteva skupščina od glavnega odbora, da določi dva člana izvršnega odbora (od katerih naj bo eden iz predsedstva), ki se bosta stalno brigala za učiteljske pritožbe. Postopek te »pravne zaštite« naj bo sledeč: Pritožba s podatki se pošlje predsedstvu sreskega društva, ki jo s svojo pripombo pošlje v teku 48 ur predsedstvu banovinske sekcije, katera jo mora, opremljeno s svojim mišljenjem poslati v istem roku predsedništvu JUU. Člana »Pravne zaštite« morata v teku 48 ur izvršiti intervencijo v zaščito člana udruženja, ali pa dati pritožitelju nasvet radi nadaljnjega postopanja. Vsaka pritožba naj se registrira v posebnem opravljenem zapisniku, in vsak mesec naj se objavi v »Narodni Prosveti« pregled te ustanove in s pojasnili o posameznih primerih, da bi se moglo učitelstvo s temi pojasnili okoristiti. Ako reši sresko učiteljsko društvo ali banovinska sekcija pritožbo v svojem delokrogu, podajo po vsakem posameznem primeru kratko poročilo predsedništvu JUU zaradi registracije. Izvršnemu odboru se naroča, da mora tekom 30 dni objaviti pravilnik »Pravne zaštite«.

II.

1. Naprošajo se merodajni faktorji, da povrnejo učitelstvu stalnost, ki je v interesu pravilnejšega dela v šoli in izven nje, premiščanja učiteljsva naj se ne vrše med šolskim letom, marveč edino po razpisu med počitnicami. Učitelstvo, ki ni bilo nameščeno z razpisom, naj se namesti po prošnji in po potrebi službe takoj po razpisu, najkasneje do 1. oktobra.

tropoli, v obmejnem Mariboru, polne nad in pričakovanja. Zagledale smo večinoma tuje obraze, saj smo zastopale vse srez Dravske banovine, od triglavskega vzhodja preko romantične gorenjske, mirne dolenske, vinorodnih Slov. gor, ravnega Premurja, tj. doli do zelenega sotesko-savskega trikotja. Prisrčno smo se pozdravile, po stanu tovarišice, po duhu sestre stremeče prav vse za istimi cilji.

Banska uprava nam je pripravila prijetno bivališče v znanem dekliskem zavodu »Vesna« ob svežem — zelenem — cvetočem parku, pod materinsko oskrbo gostoljubne, požrtvovalne ter tovariško uvidne ge. ravnateljice zavoda.

Da gre ljubezen skozi žleodec, smo deloma že same poizkusile, v ostalem pa to rade verjamemo, saj je postal pregovor baje na podlagi preizkušenej tako eksakten, kot verska resnica ali matematična formula. Z obema pa — kdo bi se danes prekal?

No, v praktičnem mešanju in pripravljani žleodnih zahtev, tolažil in darov so nas že prej podkovali razni strokovni tečaji. Da pa bomo imele kljub vsem oviram in neprilicam uspehe, nam manjka izdatne moralne opore in podpore. To nuditi učiteljici pri njenih najglobljih stikih z narodom, zlasti kmet-skim, je bil namen uvodnega in metodičnega tečaja. Da smo potrebo tečaja razumele, pričča število prosilk — 76. Žal, da je moglo biti sprejetih samo polovico.

V globoko zasnovanih besedah, podprtih s krepkimi, celo drastičnimi primeri nas je uvedel v miselnost in življenje kmetkega človeka šolski svetnik Jože Krošl. Sam sin kmetke matere, od pamtveka junakinje v trpljenju in neegoizmu, sin kmetkega očeta, ki je vedno bil in bo v vsaki državi temelj miru, je posvetil vse življenje študiju kmet-ske duševnosti in odkril, da je skrivnostna

2. Učiteljstvo, ki nima v smislu § 101. zakona o narodnih šolah pravice do onih mest, kjer služi, naj se premesti in se ustvari s tem možnost, da pride na ta mesta ono učiteljstvo, ki ima do njih pravico.

3. Razpišejo naj se vsa prazna in začasno zasedena mesta, a ne samo del teh mest; do tega razpisa naj ima pravico učiteljstvo iz vsch banovin.

4. Ker je zelo veliko število učiteljskih kandidatov, ki čakajo po več let na namestitev, zahtevajo interesi šole in socialni čut, da se avtomatično upokojijo vsi oni, ki imajo polna službena leta, da bi mogli biti nastavljeni učiteljski kandidati takoj, ko končajo učiteljske. Radi nameščanja učiteljskih kandidatov je potrebna upokojitvev in odpustitev iz službe vseh onih učiteljev, ki nimajo socialne potrebe ostati v službi.

5. Šolski upravitelji naj bodo nameščeni po razpisu in prizna naj se jim posebna upraviteljska doklada, po številu razredov; ta doklada naj se vračuna tudi v pokojnino. Vsem šolskim upraviteljem naj se da stanovanje in kurivo v naturi.

6. Učiteljstvo iz Julijske krajine naj se prevede na stalnost brez dopolnilnega izpita iz nacionalnih predmetov.

7. Takoj naj se reši vprašanje onih učiteljev ženskih ročnih del na osnovnih šolah, ki so bile v službi, ko je stopil v veljavo zakon o narodnih šolah.

8. V V. grupo naj napreduje učiteljstvo po dovršenih 30 službenih letih, ako ima v zadnjih treh službenih letih najmanj dovoljen uspeh in brez ozira na leta starosti.

9. Kot maksimum za polna službena leta za učiteljsko pokojnino naj se določi 32 let, zato ker se učiteljske moči izrabljajo poleg težkega dela v šoli tudi pri delu izven šole, kar ni slučaj pri ostalih uradniških vrstah; upokojitvev naj se izvrši po podatkih v Uslužbenskem listu, a do določitve pokojnine naj se izplačuje dotedanja redna plača, da ne bi upokojeno učiteljstvo ostalo brez sredstev za preživljanje zaradi počasnosti administrativnega postopanja.

10. Drugi odstavek § 128. uradniškega zakona naj se uporablja pri upokojitvi kakor s polnimi tako tudi z nepolnimi službenimi leti.

11. Učiteljstvo naj se ne kaznuje z nikakimi kaznimi, posebno ne s kaznijo premestitve in odpusta iz službe, preden ni ugotovljena krivda po disciplinskem postopku.

12. V aktu ministrstva prosvete o premeščanju učiteljskega po službeni potrebi, naj se dostavi pripomba: »Učitelj bo razrešen svoje dosedanje dolžnosti, ko dobi akontacijo na potne in selitvene stroške.«

13. Učiteljske krivde, ki ne posegajo v domeno kazenskega zakona, naj preiskujejo redno samo prosvetne oblasti, ki bodo uporabljale zakonske predpise samo po dokazani krivdi, a na anonimne kot nedostojne ovadbe, naj se ne uvede nikak postopek.

14. Ukine naj se odredba šolskih oblasti, ki prepovedujejo učiteljstvu oddalitev iz službenega kraja v prostem času.

15. Zagotovi naj se učiteljstvu narodnih šol prvenstveno pravico za poučevanje na splošnih obrtnih in trgovskih nadaljevalnih šolah in naj se na te šole ne postavljajo kot učne moči osebe iz svobodnih poklicev.

16. Postavijo naj se posebni stalni učitelji za poučevanje v analfabetičnih tečajih za vojaštvo, kakor je to predvideno v zakonu narodnih šol. Edino na ta način bodo vojaški analfabetični tečaji odgovarjali svojemu namenu.

17. Do 1. novembra naj se spopolnijo vsa izpraznjena nadzorniška mesta, ki naj bodo stalna in samostojna, in naj se jih poveri učiteljem narodnih šol iz vrst JUU, ki jih na predlog glavnega prosvetnega sveta postavi ministrstvo prosvete.

18. Da bodo mogli šolski nadzorniki uspešneje vršiti svojo nadzorovalno dolž-

nost, je potrebno, da ostanejo učitelji dodeljeni šolskim nadzornikom še nadalje na svojih mestih, da bodo tudi administrativni posli izvršeni v pravem času.

19. Referenti pri prosvetnih oddelkih banjskih uprav in v oddelku za osnovni pouk pri ministrstvu prosvete naj bodo edino le iz učiteljskih vrst.

20. Učiteljstvo je edina uradniška vrsta, ki vrši poleg svojih dolžnosti v šoli, za katere je plačano od države, tudi dolžnosti izven šole na kulturnem in prosvetnem dvigavanju naroda, zato prosimo, da se to izvenšolsko delo ceni od merodajnih faktorjev v pravi njegovi vrednosti in da ga v bodoče vsestransko podpirajo vsi državni organi.

21. Učiteljstvu naj se da možnost pritožbe proti slabi, dobri in prav dobri oceni. Ako se pri naknadnem nadzorovanju dela ugotovi pristranost šolskega nadzornika pri ocenjevanju, naj se ga takoj izmenja in se ga v bodoče nikoli več ne upošteva pri izbiri novih šolskih nadzornikov.

22. Izda naj se čim prej pravilnik k zakonu o narodnih šolah.

23. Čim prej naj izide enoten sodoben učni načrt za nižjo in višjo narodno šolo, ki naj bo izdelan s sodelovanjem JUU.

24. Šolske proračune naj v bodoče odobravajo banovinski šolski odbori. Sreske davčne uprave naj pobirajo šolski davek in ga v dvanajstih vsak mesec izplačujejo blagajnam šolskih odborov.

25. V začetku šolskega leta naj se formirajo razredi z maksimalno 40 učenci, a med šolskim letom naj se ne vršijo v razredih nikake izpremembe.

26. Pri vsaki banski upravi naj se osnuje fond za zidanje osnovnih šol. Predpišejo naj se načrti šolskih poslopij in tudi učiteljskih stanovanj in gospodarskih poslopij, brez katerih je učitelju nemogoč daljši obstanek na deželi.

27. Ministrstvo prosvete naj izda dovoljenje za prireditvev nadaljevalnih učiteljskih tečajev samo organizacijam JUU, a nikakor ne drugim ustanovam in posameznikom.

28. Uredi naj se vprašanje šolskih knjig tako, da prosvetni svet izda razpis za sestavo vseh učnih knjig ter se od prijavljenih učnih knjig izbere 5 od vsake vrste in se jim določi cena.

29. Ukine naj se monopol na šolske zvezke in risanke, ker jih ni nikoli dovolj v prometu, a učiteljstvo je zabranjena uporaba drugih šolskih zvezkov, ki so iste kvalitete, a so cenejši. Vsled tega trpi pouk in je učitelj izpostavljen odgovornosti.

30. Ukine naj se sprejemni izpit za srednjo šolo, ali pa naj se v skrajnem slučaju dovoli vpis brez izpita samo odličnim in prav dobrim učencem.

31. Absolventom meščanskih šol z odličnim in prav dobrim uspehom naj se dovoli sprejem na učiteljske.

32. Učiteljska naj se reformirajo tako, da bodo imela vsa internate in naj bodo prvenstveno v Beogradu in sedežih banovin. Učne moči na učiteljskih naj tvorijo v pretežni večini profesorji pedagogi. Vpis dijakov na učiteljska naj izvrši ministrstvo prosvete, ki naj razdeli sprejete dijake po učiteljskih tako, da bo na vsakem učiteljskem sorazmerno število dijakov iz vseh banovin. Na učiteljska naj se sprejemajo prvenstveno otroci učiteljev.

33. V interesu državne in nacionalne vzgoje naj se uredi osnovne šole za narodne manjšine na podlagi zadnjega ljudskega štetja in v zvezi s §§ 45. in 46. zakona o narodnih šolah.

34. Ministrstvo prosvete naj izposluje pri ministrstvu financ, da se vrne učiteljstvu znesek 360 Din, vplačan za uradniško zadrugo, ker ogromna večina učiteljstva ni včlanjena v tej zadrugi in ker imajo učitelji svoje kreditne zadruge.

35. Administracija naj se razbremeni na ta način, da se izvrši razpis v banovinskih službenih listih, ki naj redno izhajajo. Statistični podatki naj se omejijo na najpotrebnejše. Učiteljske plače naj se izplačujejo pravočasno.

36. Učiteljstvu naj se vrne odtegnjena stanarina od 1. aprila do 1. oktobra 1931., a posebno v onih banovinah, kjer ni bila izplačana tudi od 1. oktobra 1931. do 1. aprila 1932.

37. Učiteljstvu, ki je dodeljeno v ministrstvu prosvete, pri prosvetnih oddelkih in pri šolskih nadzornikih, naj se nakazuje stanarina onega kraja, v katerem službujejo, bodisi iz občinskega, banovinskega ali državnega proračuna.

38. Glavnemu odboru se nalaga, da drži vse umestne zahteve, iznešene v resolucijah in v predlogih banovinskih skupščin, ki niso vnešeni v to resolucijo, v evidenci in jih skuša realizirati.

Praktični tečaj za učitelje kmetsko-nadaljevalnih šol v Št. Juriju ob Juž. žel.

Udeleženci tečaja.

V soboto 20. t. m. se je zaključil strokovni praktični tečaj za učitelje kmetsko nadaljevalnih šol, ki se je vršil od 13. VII. na banovinski kmetijski šoli v Sv. Juriju ob J. ž. Tečaj je priredil kmetijski oddelk Dravske banovine izključno za učitelje narodnih šol, ki po- učujejo na kmetsko nadaljevalnih šolah ali samo nameravajo sodelovati pri istih.

Tečaj je vodil ravnatelj imenovane šole g. ing. Petkovšek, ki je predaval in vodil praktični del iz sledečih predmetov: poljedelstvo, travništvo, gozdarstvo, kmetijsko gospodarstvo, kmetijsko pravo ter združništvo. G. ing. Kropivšek je predaval živinorejo ter čelbalarstvo. V večjih in manjših ekskurzijah je praktično podal sliko vzorne živinoreje, ki je razvita v okolici, zlasti razliko med vzorno živinorejo na šoli ter živinorejo pri posestnikih, kar je bilo tem važnejše za tečajnike, da so si mogli ustvariti sliko, kaj se da izvesti pri kmetu ter kako. Strokovni učitelj g. Vardjan je obravnaval botaniko, vrtnarstvo ter vinogradništvo in kletarstvo. Posebno pozornost so posvečali vsi tečajniki njegovim izvajanjem o modernem vrtnarstvu in njegovem pomenu v kmetsko-nadaljevalnih šolah ter perutinarstvu.

Obravnavali so se vsi predmeti, ki se upošteva v kmetsko nadaljevalnih šolah in to teoretično in praktično. Žal, da je bilo za to ogromno snov premalo časa. Marsikaj bi nam gg. predavatelji še praktično pokazali in izpopolnili, če bi imeli več časa. Saj je vladalo med tečajniki za vse predmete izredno zanimanje, kar dokazuje, kako resno se je učiteljstvo zavzelo za dvig kmetskega stanu in kako se vedno bolj širi krog resnih delavcev pod vodstvom g. svetnika Krošla, ki posveča kot referent za kmetsko nadaljevalne šole vso pozornost in skrb ne le šolstvu samemu, ampak vsakemu sodelavcu.

Poleg lepo uspelega tečaja treba vsekakor izreči posebno zahvalo ravnateljici gospodinj-ske šole v Št. Juriju ge. Premrov, ki je tako ljubeznivo skrbela, kljub majhnemu proračunu, za naše tečajnike.

Tečaja so se udeležili sledeči tovariši: Bončar, Ljubič, Trobiš, Kotnik, Prislán, Slognik, Tomšič, Šemrou (v drugi vrsti od leve); Poznik, Bunc, Novačan, Križman, Grubelnik, Stanjko, Nanut, Kopriča, Ferenčak, Mihov, Grum (v drugi vrsti); Novak, Rusjan, strok. uč. Vardjan, ravnatelj ing. Petkovšek, prof. Kropivšek, tov. Gosak in Logar.

Ob zaključku nas je posetil načelnik kmet. oddelka kraljevske banske uprave gosp. ing. Zidanšek, kmet. svet. g. Krošl in sreski načelnik g. Maruš.

S prisrčnimi nagovori in zahvalo smo ob skupnem kosilu zaključili pettedensko delo, ki naj prinese koristi našemu kmetskemu ljudstvu.

Želeli bi bilo, da se vrši v jeseni še specialni tečaj za živinorejo na kmet. šoli na Grmu ter za vinarstvo in sadjarstvo na vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Oba tečaja naj bi bila nadaljevanje in zaključek šesttedenskega tečaja v Št. Juriju ob Juž. žel.

Naznanilo!

Tvrdba

Miloš Karničnik

P. Šterka nasl. vljudno naznanja, da se je preselila iz št. 18 na št. 8 na Starem trgu (za 4 hiše proti Mestnem trgu) v lastne prenovljene prostore.

kot daljne nebo, nam je pokazal način obče-vanja s kmetom, utemeljil izraz spoštovanja do dela njegovih prednikov ter izdal način, kako pomagamo orati ledino sedanj in bodo- čim generaciji, predvsem dekletom v gospodinj-sko-nadaljevalni šoli. Ko bi širše plasti spozna- le pomen prvobitnega, nepokvarjenega kmet- stva za zdrav organizem človeške družbe ter pravo bistvo kmetskega stanu, bi kmet pre- jel najvišje priznanje v tem, da bi njegovi sinovi in hčere umirali na rodni grudi, uživa- joč pozicijo, ki jim gre, ne pa v žrelu tovarn in pod pritiskom veleumestne atmosfere. Sled- njči nas je seznanil še s pravilnikom za gosp. nad. šole, s poslovanjem na teh šolah.

Kako ohranimo našim domovom prava kmetska dekleta, jih vzgojimo, da postanejo dobre žene, blage matere in pridne gospodi- nje, ki bodo znale prenesti morečo krizo s pravim optimizmom ter sebi in družinici pri- čarati jasen pogled v bodočnost, ni samo po- vedala, nego tudi praktično pokazala vodite- lja tečaja, ga. Anka Mešičkova v svoji gosp. nad. šoli v Krčevini. Naj izdam vzkliske tova- rišic: »Mešičkovo poslušati je užitek!« — »Njene ure so vedno prekratke« — »Kakšno solnce je šele v svoji družini«.

Odsev kmetske duševnosti v materialni kulturi je plastično orisal prof. Fran Baš. V duhu nas je vodil v zajetek narodopisja, v dobo romantike — od črnih, s sajastimi gro- zdi okrašenih dimnic-kuhinj do modernizira- nih hiš današnje dobe, svojstveno orisal tip alpske in srednjedonavske ali nižinske hiše, pokazal vsako, tudi najneznatnejšo vas v vsej originalnosti, z vsemi običaji, govorico, nošo, poslopji, pohištvo in dekorativno umet- nostjo ter nam odkril idile, ki jih danes več ne vidimo. Ker je sam vse prehodil in doživel, so nas njegova predavanja zanesla v srečno dobo, ko smo v zapečku poslušale deda in ba- bico. V muzeju nam je poleg drugega pokazal

tudi plodove lastnega truda, jaz pa sem zasle- dila — rojaki, glavo pokonci! — podoben načrt hišice iz naše vasi.

O faktučnem stanju našega narodnega in kmet. gospodarstva nas je poučil prof. ing. Primož Simončič, ki je podal tudi migljaje za izboljšanje. (Pravilno gnojenje, oranje, izbolj- šanje travništva, centralizacija mlečne trgo- vine, perutinarstvo ter trgovina z jajci, pred- nosti štajerske kot ugodnega sadjarskega te- ritorija, vinogradništvo, pomen kletarskih za- drug, etc.) Da bodo padle njegove besede na čim rodovitnejša tla, smo si ogledale sadjar- sko in vinarsko šolo v Mariboru, odkoder smo se vrnile v najboljšem razpoloženju. Sadije v kleti nam je res teknilo o dobrotah pri mizi pa raje molčim, sicer me bo kdo ob- dolžil, da nisem več antialkoholista...

Da biva samo v zdravem telesu zdrav duh, smo sicer že vedele. Kako obdržati obo- je na primerni višini zlasti v kmetski hiši, sta nas poučila šef higijenskega zavoda. Dr. Vrto- vec, ki nam je s pomočjo oskrbne sestre po- kazal »obrede«, ko doživi družinica »veseli dogodek« — in primarij dr. Josip Benčan, ki nas je v porodnišnici seznanil z vsemi pri- pravami nanj in s potekom, oziroma s prvimi službami napram novemu občanu. Vzkliz ko- legice: — »Kako veliko nalogo vrši medici- na!« — »bodi obema v priznanje, ne za preda- vanja, temveč za način predavanja!«

Bistvo skrbstva za one bedne, ki bi jim brez pomoči bila ogrožena eksistenca, nam je razložil šef za socialno skrbstvo — Brandner. Nazadnje nas je nagradil z ogledalom mestne- ga mladinskega doma. Duševni užitek mora nuditi pogled na mladino v ženskem para- dižu — v bazenu, pesku, na igrišču in telo- vadišču. Z zanimanjem smo si ogledale tudi lepe, udobno urejene notranje prostore; vse pa smo iskreno občalovala, da ni bilo več v

zavodu simpatične bele vrane — cigančka, ki ne laže.

Poleg predavanj, ki so trajala vsak dan od 8. do 12. ure in od 15. do 18. ure so nam predavatelji privoščili tudi nekaj daljših eks- kurzij. Obiskale smo predilnico in tkalnico. Bombaž — preja — platno. Brnenje strojev — mehansko gibanje rok — akordno delo, — mrzlično delovanje možganov, reprodukcija predstav in pojmov — pa vendar je vse le izpopolnitev kolovrata in statve — žal brez pravljic, petja in smeja.

V tvornici »Zlatorog« smo spoznale se- stavine dobrega pralnega mila, hm — pa tudi privlačnost toaletnih mil in krem. Kaj hočete, smo pač ženske! I, v tvornici so menda po- gruntali naše želje ter podarili vsaki ličen za- vojček.

Prijetnega oddiha po vročem popoldnevu smo bile deležne na Mariborskem otoku, prak- tično z estetskimi pa smo združile v dreves- nici br. Dolinšek, kjer so nas zlasti vrtnice, visoke in pritlične naravnost očarale.

Razstava ročnih del pod naslovom »Žena in domača obrt« v Vesni je pokazala, da žen- ske res nekaj znamo, krasno moderno po- hištvo v orientalskem slogu pa je marsika- tero uspevalo v kraljestvo sanj in hrepenenj.

Glasna vožnja v Ruše je celo šoferjema pregnala spomin na krizo, s kemijo pa je šlo kljub dobri razlagi precej slabo. Pa kdo bo v tovarni, za apneni dušik, 10 korakov od 3000° C brijten?

Ko sem novo palačo osnovne šole kra- ljeviča Andreja v Rušah primerjala z našo, sem se nehote spomnila razmerja med patri- cij in plebejci. Gospodinjko nadaljevalna šola v istem poslopju ima vse pogoje za dobro očesno prebavo. Menda bi v teh luksuznih prostorih teknila vsaka, tudi najslabša jed.

Končno naj omenim še to, kar je učitel- stvu najbližje, to je naš krasen Učit. dom v Mariboru. Oris s sliko je bil že objavljen v »Učit. tovarišu«. Moj namen je, podati vtise pri pregledovanju našega, prav našega, tako lepega krova. Ne morem jih točno opredeliti — čutila sem ponos, samozavest, občudova- nje, hvaležnost do tistih, ki so mu položili idejni temelj — in ljubezen, saj če ni to naš rodni, je pa stanovski in tovariški dom.

Kdor si sedaj predstavlja trumo zamišlje- nih, resnih, v pouk zamaknjenih učiteljic z naočniki, se presneto moti. Poleg šegavega pripovedovanja je omenjenih predavateljev, v prvi vrsti ge. Mešičkove, g. svetnika Krošla sta skrbela za primerno dozo dobre volje no- ša »per-ti« kontrasta, suha gorenjska Vida in okrogla belokranjska Pepca. Ker niso spanja naznanjale trombe in sirene, je ostalo to vpra- šanje nerešeno, vratarsko in lekarniško noč- no službo so pa vestno vršile stanovalke »spalnice splohe«.

Za očesne, nosne in ustne potrebe celo- kupnega organizma je skrbela izborna kuhinja že prej omenjene ravnateljice Vesne ge. Pernetove.

Na poslovilnem večeru pri Balonu nismo samo zalili »ta velike žlice z glažkom« Bizelj- čana, temveč smo med smehom in petjem po- kopali tudi ves tečajni pelin. V resnih govo- rih smo se spomnili vseh tistih, ki so omogo- čili tečaj, t. j. kr. b. uprava z g. svetnikom Krošlom, katerega uvidevnost in naklonje- nost poznajo vse gosp. nad. šole Dravske ba- novine, dalje predavateljev in končno one, ki nam je osladila bivanje v Vesni, ravnateljice ge. Pernetove.

Vsi ste dovršili v malem času ogromno delo, vsem hvala! — vsem vsaj v duhu na svi- denje, pa ne več v teoriji, temveč v praksi!

Splošne vesti.

— Gg. šolski upravitelji se naprošajo, da odpošljejo plačilne sezname za mesec oktober 1932. (enojnice in dvojnice) do 5. septembra t. l.

Dvojnice za september odpošljite po izvršenem izplačilu!

Ob tej priliki opozarjamo, da je priložiti tozadevna pooblastila za one gg. učitelje, ki ne podpišejo lastnoročno enojnika. Istotako je priložiti pooblastila k dvojniku za one, ki tega sami ne podpišejo in ne dvignejo lastnoročno prejemkov.

— Nov šef personalnega odseka v prosvetnem ministrstvu. Z odlokom ministra prosvete je za šefa personalnega odseka osnovnošolskega pouka v ministrstvu prosvete imenovan Vasilije Gjurdjić.

— »Matični listi«. Kraljevska banska uprava je odredila z odlokom IV No. 12.981/2 z dne 23. avgusta 1932, da se postopoma opuste »Matični listi« in se s šol. letom 1932/33. uvede za novince »Katalog«, tako da bo v 8. letih uveden »Katalog« za vsa šol. leta na osnovnih in višjih narodnih šolah. — Gg. upravitelji, naročite torej za novince »Katalog«, ki ima na ovojni poli prostor za 3 učence (vložna pola pa za 6 učencev). »Matične liste«, ki jih imate še v zalogi, uporabljajte za podatke ob priliki preselitev učencev.

Obenem opozarjamo gg. upravitelje, da se uvedejo namesto »Izkazov« lične »Knjižice za učence narodnih šol«, ki bodo v kratkem dotiskane.

— Ročni katalog za 1932/33 bo te dni dotiskan. Ali ste si ga že vsi naročili? Kdor si ga še ni naročil, naj se požuri, ker je naklada omejena. Ročni katalog pa za vsakega zelo koristen.

— Moji prejemki v šol. letu 1932/33 je naslov tablice, v katero se upisujejo prejemki in odtegljaji za posamezno učno osebo ter je tudi na njej razvidno, kdaj dospejo per. poviški in višji položaj. Vsaka učna oseba naj bi si omislila to tablico, ki naj se hrani na šoli kot kartoteka poleg »Pregleda o dospelih poviških«, ali naj si jo izpopolnjuje vsak posameznik in jo hrani v listnici Ročnega kataloga. — Tablica stane 50 par in se dobi v Učiteljskih knjigarnah v Ljubljani in Mariboru. Gg. šolski upravitelji naročite tablice za vse učiteljstvo svoje šole.

— Šolnina na meščanskih šolah. Za vpis na meščansko šolo se plačuje šolnina po naslednji razpredelnici: Ako znaša davek na leto preko 300 do 500 Din je šolnina 50 Din, preko 500 do 750 Din je šolnina 62,50 Din, preko 750 do 1000 Din je šolnina 75.— Din, preko 1000 do 1500 Din je šolnina 100.— Din, preko 1500 do 2500 Din je šolnina 125.— Din, preko 2500 do 4000 Din je šolnina 150.— Din, preko 4000 do 6000 Din je šolnina 175.— Din, preko 6000 do 9000 Din je šolnina 200.— Din, preko 9000 do 12.000 Din je šolnina 225 Din, preko 12.000 do 15.000 Din je šolnina 250 Din, preko 15.000 Din od vsakega 1000 še po 10 Din. Po pravilniku o plačevanju šolnine z dne 20. aprila 1932. mora vsak učenec ob prijavi za vpis predložiti potrdilo pristojne davčne oblasti o višini neposrednih davkov. — Za učence državnih, banovinskih in občinskih uslužbenecv, ki plačujejo le uslužbenški davek, izdaja potrdila pristojni državni ali samoupravni urad, pri katerem prejemajo roditelji plačo. Ako plačujejo roditelji razen uslužbenškega davka še kak drug davek, morajo predložiti tudi potrdilo davčnega urada.

Po pooblastilu bana
načelnik prosvetnega oddelka:
Mazi, s. r.

— Ravnateljstvo drž. učiteljšča (preje moškega in ženskega) v Ljubljani naznanja, da se prične novo šolsko leto dne 3. septem-

bra 1932. Ta dan bo od 9.—12. ure pripravljane v 1. razred učiteljšča, kamor se sprejemajo izpod 17 let stari učenci (učenke) s srednješolskim nižjim tečajnim izpitom, ki so telesno za učiteljski stan sposobni in imajo posluh za petje in glasbo, kar bodo takoj po prijavi ugotovile posebne komisije. Za prijavo je potrebna s 5.— Din kolkovana prošnja s priloženim spričevalom in rojstnim listom. Dokončno vpisovanje v 1. razred bo nato 5. septembra od 9.—12. ure v ravnateljevi pisarni. Vpisovanje v 2.—5. razred učiteljšča in 2.—4. razred vadnice bo 6. septembra od 8.—12. ure v prostorih dotičnih razredov. Vsi, ki bodo vpisani v 1.—5. letnik, plačajo 50.— dinarjev za kolek na prijavo, Din 20.— za zdravstveni fond in Din 30.— za tiskanje, učila in knjižnico, skupno Din 100.—. Poleg tega je treba takoj pri vpisu plačati šolnino, ki se odmerja po s seboj prinešenem potrdilu o višini letnega davka staršev. Potrdila izdajajo na podlagi posebne prošnje pristojni davčni uradi, za uradnike pa oni uradi, kjer prejemajo plačo. Ponavljalni izpiti in oni neocenjenih bodo 1. in 2. septembra po redu, ki bo objavljen od 24. avgusta naprej v veži šolskega poslopja. — Ponavljalni diplomski učiteljski izpiti se bodo pričeli 31. avgusta ob 8. uri zjutraj. Kdor ne pride pravočasno, je odstopil od izpita.

— Angleške šole v Jugoslaviji. V Beogradu izhajajoči angleški polmesečnik »South Slav Herald« je objavil vest, da se v bližnjem času otvorijo v Jugoslaviji prve angleške šole in sicer v Beogradu, Zagrebu, v Novem Sadu in v Ljubljani.

— Zahvala. Dne 31. julija je v Stavči vasi, občina Dvor, požar uničil 9 posestnikov 29 stavbnih objektov. Med pogoreli je tudi večje število šolske dece. Te se je takoj spomnila Učiteljska tiskarna v Ljubljani, ki je prizadetim poslala večjo količino novih učnih knjig, atlasov, zvezkov, risank, svinčnikov, peresnikov, peres in radirk ter na ta način preskrbela vse otroke pogorelecev s šolskimi potrebščinami za vse leto. V imenu šole in pogorelecev izrekam darovalcu najiskrenejšo hvalo, našo tvrdko pa, ki nas pozna tudi v potrebi in nesreči, vsem šolam najtopleje priporočam! — Za otroke bi rabil sedaj še nekaj nahrbtnikov ali aktovk (rabljenih), map za zvezke in šketalce za peresnike. Če ima kateri tovariš kaj primerne, ga prosim, naj pošlje to službeno na našo šolo. Šolsko upraviteljstvo Dvor (pri Žužemberku).

C. Dequal.

— Prenehanje pravice do uživanja naturalnega stanovanja. Ministrstvo prosvete je odredilo, da preneha pravica do uživanja naturalnega stanovanja z onim dnem, s katerim je bil učitelj v dosedanjem službenem kraju razrešen službene dolžnosti. S tistim dnem preneha tudi pravica uživanja stanovanja njegovi družini.

— Ljubljanski mednarodni velesejem. Od dne 3. do 12. septembra t. l. se bo vršil jesenski velesejem v Ljubljani. Kakor že druga leta, bo tej gospodarski prireditvi tudi letos priključenih več gospodarskih in umetniških razstav. Za šolsko mladino je določena znižana cena po 3 Din, spremljajoči učitelji pa so vstopnine prosti. Obisk velesejma se lahko uporabi kot poldnevna, odnosno celodnevna poučna ekskurzija.

— Nespametno bi bilo, ako si pred pričetkom šolskega leta ne uredite Vaše frizure, ker tudi ta spada k Vaši zunanosti! Zato se potrudite v damski česalni salon Gjud Aleksander, Ljubljana, Kongresni trg 6 (poleg kino Matic), kjer Vam za ceno Din 160 naredi res trpežno trajno ondulacijo, s katero boste nad vse zadovoljni!

Knjigarna Učiteljske tiskarne v Ljubljani

je otvorila v začetku julija

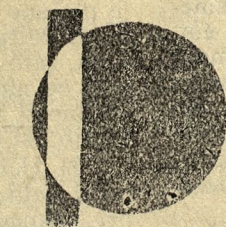
v Mariboru

v Gornji Gosposki ulici št. 44

svojo podružnico

POZOR!

Učiteljstvu
mariborskega
okrožja!

Pozivamo učiteljstvo, da prečita zadevno okrožnico, ki so jo te dni prejele vse šole mariborskega okrožja

Osebnne zadeve.

PREMESTITVE UČITELJSTVA.

Z novim šolskim letom so premeščeni naslednji osnovnošolski učitelji in učiteljice:

Leon Dobnik iz Stranice v Slovensko Bistrico, Franc Golež iz Št. Ilja k Sv. Trojici nad Mariborom, Marija Kožuh iz Dobrove k Sv. Jurju v Slovenskih goricah, Franc Ločniškar v Turjaku v Mavčevce v kranjskem srezu, Alojzij Lavrenčič iz Bevk v pisarno sreskega šolskega nadzorstva za ljubljansko okolico in pisarno prosvetnega oddelka banske uprave, Bogomil Medvedšek iz Trebeljnega v Javorje v litjskem srezu, Adolf Sokol in Antonija Sokolova iz Kotel v Limbuš pri Mariboru, Marija Šteblaj iz Tomišlja v Zg. Šiško, Angela Hafner iz Šmartna pri Kranju v Sv. Lenart nad Laškim, Amalija Prevec iz Predoslja v Arčič pri Brežicah, Marta Ankele iz Krži pri Trzihu v Tepanje v konjiškem srezu, Rudolf Bratok z Bleda v Čerknico v logaškem srezu, Helena Colnar iz »Dokležovja« v Predoslje pri Kranju, Marija Dolenc s Planine k Sv. Marjeti niže Ptuja, Pavla Jakelj iz Starega trga v Inje v novomeškem srezu, Antonija Lenarčič iz Dobrove v Zg. Šiško, Ludvik Mašata iz Trvdkove v Luče v gornjegrajskem srezu, Pavla Penko iz Dragatuša v Petrovo vas v črnomeljskem srezu, Ivan Perko iz Telč v Vrhpolje v kamniškem srezu, ravno tako Francica Perkova, Marija Soban iz Dragatuša v Dobliče v črnomeljskem srezu, Danica Vranešević iz Dobrovnika v Bojance v črnomeljskem srezu, Danica Gostinčar iz Dola v Svetli potok v kočevskem srezu, Dušan Bavdek iz Brige v Leskovec pri Krškem, Rudolf Čehovin iz Radmožancev v Veliko Polano v dolnjelendavskem srezu, Vladimir Dermota iz Polane na Turjak v kočevskem srezu, Maks Dominkuš iz Koprivnice v Ljutomer, Vida Hirsman iz Arčič v Bohinjsko Srednjo vas, Edvin Klement iz Selc v Železnike, Edmund Kmecl in Božena Kmeclova iz Pilštana v Dobovec v krškem srezu, Franc Kramar iz Škalskega Cirkovca v Škale, Josipina Lasić-Krivograd iz Mozirja v Guštanj, Josip Križman iz Gornje Ponikve v Selnico pri Mariboru, Mihael Lenarčič iz Svetlega potoka v Naklo pri Kranju, Ana Lipovšek iz Sv. Jurja pod Kumom k Sv. Ani pri Trzihu, Josip Novčan od Sv. Marjete pri Ptuj v Laporje, Pavla Perper iz Ambrusa v Dobriču v novomeškem srezu, Vaclav Požar iz Most v Adlešiče v črnomeljskem srezu, Karl Prah iz Svetin v Majšperg, Ana Radanović iz Leskovca v Sromlje pri Brežicah, Fran Sancin iz Sv. Barbare v Slov. goricah v Ptuj-okolica, Gabrijela Skok iz Žiž v Šmartno pri Slovenjgradcu, Ivan Štibler iz Turnišča v Kapele pri Brežicah, Andrej Štefancosia iz Kuzme v Studenice, Olga Tominc iz Bakovca v Reko v mariborskem srezu, Marija Urbančič iz Gaberja v Št. Peter v novomeškem srezu, Adela Vujčić iz Arčič na Studenec-Ig pri Ljubljani, Miroslav Vihar iz Loke v Dolino v dolnjelendavskem srezu, Josip Virnik iz Tribuče v Velesovo pri Kranju, Gabrijel Lumar iz Velesovega v Tribuče v črnomeljskem srezu, Natalija Zupančič iz Zg. Šiške v Tomišelj v ljubljanskem srezu in Milka Kemperle iz Ulčinja v Kapelo v ljutomerskem srezu.

—i Premestitve učiteljev. Z odlokom ministra prosvete so premeščeni naslednji učitelji, odnosno učiteljice: Anton Mauko iz Ormoža v Maribor, Zora Kakovin-Iskra iz Trbovelj v Kreko v Drinski banovini, Antonija Porenta iz Predoselj na Rab v Savski banovini, Milovan Nerat iz Dornove v Krento v Moravski banovini, Ivan Christ iz Štrigove v Čakovec in Otilija Zemljak iz Kakorja pri Ogulinu v Poljane pri Logatcu.

—i Napredovali so učitelji (-ce) v V. skupino: Gorjup Alojzij, Tratar Josip, Antončič Marija, Piler Ivana, Grm Franc, Slapšak Julij, Račič Marija, Rupnik Marija.

V VI. skupino: Lendovšek Ljuba, Kafol Ciril, Komar Marija, Lapajnar Viktor, Šavnik Olga, Živko Janko, Hofbauer Alojzij, Pipan Gabrijela, Žerjav Janez, vuč.

V VIII. skupino: Kotnik Ana, Kotnik Elizabeta, Bregant Oskar, Bitenc Ivan, Černigoj Karel, Nedeljko Hildegarda.

V IX. skupino: Dovnik Ivan, Juvanec Stanislava, uč. ž. r. del.

Učiteljski pravnik.

—§ Pregled dospelih poviškov plače in položajne skupine naj si naroči vsaka šola, ker nudi točen pregled. Priporočajte »Pregled« tudi drugim uradom v okolišu, ker je »Pregled« prikrojen za vse stroke uradništva.

—§ Napredovanja. — Prošnje za višjo položajno skupino označujte z A in B in sicer kolkovano z A, neolkovano z B ter priloge z A/1 itd., ker je tako odredeno z okrož. razpisom prosvetnega oddelka kraljevske banske uprave, po katerem se je točno ravnati.

§ Osnova za odmero pokojnine je plača in polož. doklada one skupine, v kateri je bil uslužbenec ob upokojitvi, tako določa nov 7. odstavek § 263. urad. zakona, ki je dodan s § 62/9. f. i. n. z a k o n a za leto 1932/33., ki je stopil v veljavo 1. aprila 1932 in se glasi:

»Če se uslužbenec upokoji pred potekom roka enega leta iz odstavka (1.), je vzeti za osnovo za odmero količine osebne pokojnine njegovo plačo in polož. z a j n o doklado skupine, v kateri je bil ob upokojitvi. Rodbina pokojnina se odmeri po odredbah § 139. od prejemkov, po katerih se odmerja vplačevalcu osebna pokojnina; toda rodbina mora vplačati naknadno prispevek (vloge) od dne napredovanja v višjo skupino do dne smrti, če je umrl uslužbenec, od katerega izvaja rodbina pravico, kot aktiven uslužbenec, od dne napredovanja do dne upokojitve pa, če je umrl uslužbenec, od katerega izvaja pravico, kot upokojenec.« (Službeni list kos 28. iz l. 1932.)

Po tej novi določbi je torej jasno, da pripada za pokojnino plača in polož. doklada, za katero ima uslužbenec dekret, ne glede na to, ali uživa te prejemke ali ne. S tem je rešeno vprašanje pripadnosti pokojnine po V. skupini onih, ki so napredovali v to skupino v poslednjem času in imajo polna leta službe (35).

—§ Povračilo selitvenih stroškov državnim uslužbencom ob upokojitvi. Z odredbo točka a), odst. 1., člena 25 Uredbe o povrnitvi potnih in selitvenih stroškov državnih uslužbenecv br. 84600/1 z dne 12. dec. 1931. je priznana pravica do povrnitve selitvenih stroškov od mesta službe do kraja stalnega stanovanja onim penzionistom, ki so upokojeni s polnimi službenimi leti in njegovi družini za slučaj njegove smrti. Z ozirom na odlok obče seje Glavne kontrole br. 26417 z dne 21. jun. 1924 in na osnovi odstavka 1. člena 46. uredbe o povračilu potnih in selitvenih stroškov državnim uslužbencom Br. 84600/1 z dne 12. dec. 1931 pojasnjuje ministrstvo prosvete z odlokom P. br. 2280 z dne 19. febr. 1932., da se po odredbi br. 84600/1 z dne 12. dec. 1931 smatrajo oni upokojenci, katerim je z odredbami § 123 zakona o uradnikih z dne 31. marca 1931, priznana 95 % od plače kot penzijska osnova brez ozira na število učinkovitih službenih let v državni službi.

O UČITELJSTVU IZ PROSVETNIH PISARN.

V »Učiteljskem Tovarišu« št. 1. od 28. 7. 1932. smo pod zgornjim naslovom čitali, da je učiteljstvo iz prosvetnih pisarn prikrajšano na prejemkih za stanarino in draginjsko doklado, ako je pisarni dodeljeno iz nižjega draginjskega razreda. Mislim, da ne bo indiskretna konstatacija, da je omenjeno učiteljstvo po svojem položaju v sreskih prosvetnih pisarnah zastopljeno tudi za ostalim administrativnim uradništvom v pogledu izvrševanja službe.

V prvi vrsti mislim na opravljanje takih poslov, ki niso v zvezi s kvalifikacijo, sposobnostjo in položajem učiteljstva. Odstavek 3. § 70. U. Z. sicer določa: »Če zahteva službena korist, da mora uslužbenec na poziv svojega starejšine opravljati tudi one službene posle, ki spadajo v obseg njegovega dela«, ampak je to uporabljati le v izjemnih slučajih. Pri aplikaciji se določbe pa mora biti starejšina uviden ter upoštevati princip, da ne sme uradnika v službi ponižati izpod njegovega dostojanstva. Okvir dostojanstva pa je navadno pri vsakem uradu drugačnega obsega.

V nekaterih sreskih prosvetnih pisarnah učiteljstvo redno vrši poleg drugega tudi službo pri hišnem telefonu, prinaša pošto v

Izšli so

v založbi Učiteljske tiskarne v Ljubljani

PRAVILNIKI

o zdravstvenem pregledu dece za vpis v osnovno šolo

ter o postopanju z defektno deco v osnovnih in specialnih šolah

Zbirka je nujno potrebna

vsem šolskim upraviteljstvom, šolskim in njih nadomestujočim zdravnikom, krajevnim šolsk. odborom ter učiteljstvu osnovnih šol in šol za defektno deco

CENA ZBIRKI: broširani 34 Din, v platno vezani 42 Din
Upraviteljstva prejmejo zbirko na ogled
Naročila sprejema

Knjigarna Učiteljske tiskarne v Ljubljani

Franciška ulica št. 6

Vse muzikalije se dobe v knjigarni Učiteljske tiskarne.
Prospekte raznih edicij pošilja na zahtevo brezplačno.

predsedstvo in jo tudi odnaša, piše naslove na kuverte in jih po kuvertiranju aktov tudi lepi. Ponekod vršijo učiteljice pri dežurni službi funkcijo tipkarice, kjer se lahko primeri, da je dežurni uradnik X. pol. skupine, njegova tipkarica-učiteljica pa VI. ali celo V. pol. skupine.

Redno uporabljanje učiteljstva za take službe je smatrati za zapostavljanje, ni pa tudi ekonomično.

Naša gospodarstva organizacija.

—g SE JE PROSTORA za sprejem dijakov v penzjonat Učit. doma v Mariboru. Priporočite ga svojim znanecem, katerih dijaki študirajo v Mariboru!

—g Prijavite svoje in svojih sorodnikov dijakov za sprejem v penzjonat Učiteljskega doma v Mariboru! Pišite po prospekt na naslov: Penzjonat Učit. doma v Mariboru, Kosarjeva 41.

—g Za opremo Učit. doma v Mariboru so darovali 245.50 Din v spomin svojih pokojnih tovarišev na predlog tov. Pučelika učitelji jubilanti, ki so proslavljali 14. avgusta v Mariboru 40., oziroma 42letnico mature na mariborskem učiteljski. —Kakor vsako leto, tako tudi letošnje počitnice skupno slavili nekateri letniki obletnico mature. Nobena skupina pa se ni spomnila ob takih prilikah naših domov s kakim darom. Zato vsa čast tem idealnim veteranom našega stanu in njihovi stanovski zavednosti. Ničesar nimajo pričakovati za se od našega doma. In kljub temu, da ni še nobeden prejel do tistega dne pokojnine za tekoči mesec, so položili lep dar na oltar stanovske skupnosti. — In drugi?!

—g Učiteljska gospodarska poslovalnica v Mariboru in Ljubljani, Franciškanska ulica št. 6/I poziva vse krajevne šolske odbore, šolska upraviteljstva, tovariše in tovarišice, da naročajo vse šolske potrebščine potom U. G. P. in tako pomagajo graditi naš dom. Zrno do zrna... Prosimo pa nujno vse naročnike, da nam pošiljajo vsa naročila v dvojniki — saj je v vsakem naročilnem zvezku indigo papir — in nam tako prihranijo večkrat zelo zamudno prepisovanje. Kdor nima naročilnega zvezka, naj piše dopisnico, da mu ga pošljemo.

Samopomoč učiteljskih otrok v Ljubljani reg. zadr. z om. zav. Vse člane, ki še niso vrnili pristopnic, prosim, da jih pošljejo čimprej na naslov: Lavrič Pavel, Ljubljana, Dunajska c. 17. — Na isti naslov naj se obračajo tudi vsi tovariši in tovarišice, ki žele informacij glede zavarovanja svojih otrok.

—g Članom Učit. Samopomoči. V teh dneh ste dobili položnice za nakazilo 271. do 273. smrtnega slučaja (Ivana Rupnik, Kamnik; Lucija Božič, Ljubljana in Mirko Kregelj, Črnomelj). Članski prispevek znaša za amce 16 Din, za zakonske pare 31 Din. Tisti, ki imate večje zneske v zaostanku, ste prejeli posebna obvestila s položnicami. Položnice za junij in julij ste prejeli v zadnjih dneh julija. Od teh položnic in še iz maja pogreša združna uprava skoro polovico v znesku okrog 50.000 Din. Blagajna je izplačala v avgustu na posmrtninah približno tudi 50.000 dinarjev. Če člani ne bode v septembru — takoj v prvih dneh — nakazali redni članski prispevek in pa visoke zaostanke, ne bo uprava mogla izplačevati posmrtnin. Vpoštevajte težko (skoraj nemogočo) likvidnost hranilnih vlog! Zato uprava vljudno prosi vse člane, da ne odlašate z nakazili; zlasti oni, ki imate večje zneske. Enomesečni članski prispevek je nizek znesek, če pa moram nakazati prispevek za več mesecev, je že treba bolj globoko poseči v žep. Zato nakazujte redno vsak mesec. — Učit. Samopomoč ima 2552 članov. Posmrtnina znaša 12.760 Din.

Mladinska Matica.

—mm Kdor je plačal knjige Mladinske Maticе in jih ne more dobiti več, ker so pošle, si lahko izbere:

1. ali celo garnituro II., III. ali IV. letnika Mladinske maticе;
2. ali 4 različne knjige iz raznih letnikov;
3. ali se mu vračuna denar v dobro za drugo leto;
4. ali se mu denar vrne.

Cele garniture so sledeče:

II. letnik: Kresnice II., Rudi, Kako smo delali radio, Začarani krogi.

III. letnik: Kresnice III., Vijolica Vera, Pod grajskim jarmom, Mizica pogrni se.

IV. letnik: Kresnice IV., Miškolin, Lukec in njegov škorec, Vrtnaričice.

Štiri knjige iz zaloge, iz katerih si lahko otroci izberejo namesto letošnjih plačanih publikacij: 1. Kresnice I., Kresnice II., Kresnice III., Kresnice IV., Vijolica Vera, Kako smo delali radio, Mizica pogrni se, Začarani krogi, Vrtnaričice, Miškolin, Lukec išče očeta.

—mm Prošnje za podpore v knjigah se dan za dnem bolj množijo. V zadnjem času se obračajo na Matico ob raznih prilikah tako društva kot posamezniki s prošnjami za pomoč. Odbor Mladinske Maticе bi prav rad ustregel vsem tem, a — žal — ne more.

»Mladinska Matica« ni nikako dobrovoljno društvo. Ustanovljena je bila, da širi dobro knjigo po nizki ceni med našo mladino. To svojo nalogo tudi vestno vrši. Na drugi strani spet ni »Mladinska Matica« nikaka dobičkosna založba. Kolikor denarja zbere od

naše mladine, ga zopet vrne isti mladini v knjigah, ki jih izdaja po neverjetno nizkih cenah. Zato morajo ostati — žal — vse prošnje za podpore pri nas brez odziva.

Odbor »Mladinske Maticе«.

TRETJI LETNIK »NAŠEGA RODU«.

Zadnji letnik »Našega rodu« je vzbudil pri učiteljstvu precej polemike, mnogo navdušenja na eni strani in mnogo odpora na drugi, tako glede vsebine kot glede ilustracij. Ker bo marsikoga zanimalo, kako sodijo o našem mladinskem glasilu naši umetniki, smo se obrnili s prošnjo do nekaterih, naj nam podajo objektivno svoje mnenje o tem. — Nekaj odgovorov priobčimo v tej in prihodnjih številkah »Tovariša«.

Mojster Jakopič piše:

List »Naš rod« se je v treh letih svojega obstoja povzpел — kar se tiče ilustrativnega dela — visoko nad nivo vseh mladinskih listov, kar smo jih do zdaj imeli, tako da se uredništvu ni treba sramovati pred otroci, katerim je list namenjen. S tem hočem reči, da imajo ilustracije z malimi izjemami umetniški značaj, kakor se spodobi za list, ki naj vzgaja mladino v dobro življenjsko smer. — Uredništvo je dobro storilo, da si je v zadnjem letu pridobilo za svoje sotrudnike Franceta Kralja, Fr. Pavlovca, Fr. Goršeta in druge mlade umetnike.

R. Jakopič.

Pisatelj Bogomir Magajna pravi:

Ze »Novi rod«, še bolj pa »Naš rod« se je skušal dvigniti v višino, ki bi odgovarjala svetu otrokovega umetniškega sveta. Zavrgel je tradicijo, ki je premnogokrat poprej plavala v šabloni in v prelahkotnem gledanju na mladinsko literaturo. Zvest tej smeri, se je list precej približal pravim lepotam in obeta, če bo rast šla tako naprej, doseči tekom let visoke steze, po katerih bodo otroci z radostjo hodili za resnico in lepoto. Naj bi pa učiteljstvo samo še pripomoglo k temu v navedenju do razumevanja in doživetja bolj skritih in subtilnih mest, kjer treba samo pokazati, — kako — in otrok bo sam vedel potem, kako naprej. »Racko zdravnik« je bil dostopen vsem, za boljše »Lutko Veselo« pa bi moral učitelj zlasti v nižjih razredih povedati, kako naj gledajo nanjo. V prvi gimnaziji — neverjetno, kaj ne — smo pisali nalogo po Shakespearjevem »Kralju Learu« in to z veseljem — seveda nam je poprej prof. Dolenc dolgo govoril o knjigi, ki smo jo prečitali. — Iz spominov na otroške dni: Po »Vrtcih« smo najprej poiskali pravljice o zmajih in začaranih kraljestvih, potem šele drugo, od četrtega razreda naprej pa smo stremeli za knjigami, ki so nas peljale v široki svet. Otroci predšole in prvih let šole hoče pravljice, fantastike, zgodbe, polne barv — potem pa zgodbe, polne najrazličnejših dogodkov in drugih junastev — pa tudi zgodbe, risane iz sveta socialnih krivic. »Naš rod« se otresa diletantstva in se dviga navzgor — zato bo pač v blagoslov srcu in duši med 30.000 slovenskih otrok, ki ga čitajo, kakor sem opazil sam pri mnogih z radostjo in veseljem.

Bogomir Magajna.

Učiteljski pevski zbor JUU.

—pev. Pevski tečaj se bo vršil 10. in 11. septembra in ne kakor je bilo javljeno 7. in 8. oktobra. Pričetek 10. septembra ob 9. uri dopoldne v Glasbeni Matici. Radi koncerta v Mariboru, je pevski tečaj strogo obvezen.

Odbor.

—pev. 18 Adamičevih zborov, katere je posvetil avtor našemu pevskeemu zboru, je založila Učiteljska tiskarna. Kompozicije so izšle v treh zvezkih, in sicer za mešani, moški in ženski zbor. Opozorjamo člane pevskega zbora, posebno pevovodje, na te pesmarice, katere bodo radi lepote kompozicij in nizke cene vsem dobrodošle.

Stanovska organizacija JUU iz društev:

Poročila:

+ JUU SRESKO DRUŠTVO V PTUJU je zborovalo dne 18. junija v Ptuj Obenem se je vršil tudi sreski učiteljski zbor za ptujski in ormoški okraj.

Ker je bil predsednik ptujskega društva bolezensko zadržan, je vodil zborovanje za ptujsko društvo tov. podpredsednik Musek, za ormoško društvo pa tov. Megla. Menjala sta se v vodstvu.

Iz ptujskega sreza je prisostvoval zborovanju 141 član, to je 97.9%.

Po otvoritvi zborovanja ter prisrčnem pozdravu tovarišem iz ormoškega sreza in gosp. nadzornika Gorupa, ter starih šolnikov-bojnikov, se je prešlo s čitanjem dopisov na dnevni red.

O dopisih se ni debatiralo. Tudi k slučajnostim se ni nihče oglašil, ter se niso postavili nikaki predlogi.

Gosp. nadzornik Gorup je nato iznesel vse, kar je našel tekom šolskega leta ob priliki inšpekcij, ter v uradovanju upraviteljstev, z oblastmi, pomanjkljivega in nepravilnega, ter podal navzočim marsikak dober nasvet in migljaj. Početkom svojega poročila je pozval navzoče, da so s trikratnim vzklikom počastili svojega vladarja.

Katere zvezke

**bomo uvedli
v šolskem letu 1932/33
v naše šole?**

Za šolske naloge

zvezke Državne tiskarne po predpisu ministrstva prosvete, ki jih lahko vsakdo naroči v Učiteljski knjigarni v Ljubljani in podružnici Učiteljske knjigarne v Mariboru.

Za domače naloge in vaje

zvezke Učiteljske tiskarne, ki se prodajajo v korist naših Učiteljskih domov.

UČITELJSKA TISKARNA

reg. zadruga z ome. zavezo

v Ljubljani

Po poročilu so stavili nekateri tovariši radi kolkovanja Izkazov, otvoritve vzporednic ter ukinitve ptujske gimnazije g. nadzorniku vprašanja, ter so dobili potrebna pojasnila.

Prečitali so se nekateri odloki, ki še niso bili razposlani na šole, ter jih je g. nadzornik primerno pojasnil.

Prešlo se je k referatu: Naše delo v šoli in izven nje s posebnim ozirom na gojitev srčne kulture naše mladine. Določena sta bila dva referenta. Prvi je prednašal svoj referat tov. Jančič. Referat je bil temeljit. Obravnaval je zadano snov iz vseh vidikov šolskih in izvenšolskih, ter se je v podrobnem dotaknil tudi snovi iz nekaterih predmetov.

Drugi referat je podala tovarišica Gulnova. Njen referat je bil zasnovan na široki bazi Vseslovanstva in Vsečlovečanstva, poudarjajoč kot izhodišče vsega Jugoslovanstva.

K debati o referatih se ni nihče oglašil. Pač pa je prišlo pri glasovanju o tezah, bolje rečeno o tezi drugega referata do temperamentnega izražanja mnenj in misli.

Poročilo o sreski knjižnici poda tov. Praprotnik, nakar se voli novi odbor. Ostanje v novem odboru vsi člani starega odbora, le mesto člana, ki je odšel iz sreza, se voli tov. Megla iz ormoškega sreza.

Sprejeti so bili samostojni predlogi katere so uposlele šole in sicer: radi šolskih knjig, njih cene in uporabe v predelani obliki; radi monopola zvezkov; zahteva se boljši papir, višnjevo liniaturo in nižjo ceno; izda naj se čimprej pravilnik k osnovnošolskemu zakonu ter učni načrti; tovariši, ki morajo dati ostavko radi odsluženja kaderskega roka, naj se po odsluženju istega takoj zopet namestijo nato glede postavk za učila in knjižnice v proračunih krajevnih šolskih odborov, ki se naj ne črtajo, ter da naj zidanje in prezidanje šol financirata država in banovina.

Sprejet je bil tudi predlog namenjen sekciji v Ljubljani, s katerim se ta poziva, da stori vse potrebne korake, da se uredi pri novopokojenih takojšnje izplačilo pokojnine, ker je mučno, da upokojenci čakajo po mesece, ja leta dolgo, da prejmejo nakazilo pokojnine.

Ob zaključku zborovanja se tov. Musek prisrčno zahvali g. nadzorniku za dobre nasvete, obema referentoma ter vsem navzočim, da so razpravljanjem potrpežljivo sledili.

Zborovanje se je vršilo v lepi, nanovo urejeni zgornji dvorani Narodnega doma, skupen obed se je pa številnim gostom serviral v spodnji dvorani, kjer so ostali tovarišice in tovariši v prav animiranem razpoloženju do odhoda vlakov oziroma avtobusov.

Dušan V. Šestan, Kaukler I. Valentina, t. č. predsednik, t. č. tajnica.

+ JUU SRESKO DRUŠTVO LAŠKO. Tov. predsednik otvori ob določeni uri zborovanje ter pozdravi zborovalce in sreskega šol.

nadzornika tov. Lj. Potočnika. Nato prečita od sekcije došle dopise. Pri obravnavi dopisa glede disciplinskih postopkov, se je sklenilo, da se na prihodnjem zborovanju v mesecu septembru izvoli društveno razsodišče, ki bo skušalo likvidirati vse spore doma.

Nato sta podala za poslovno leto 1931./32. svoji poročili tov. tajnik in blagajnik. V celoti je organiziranih 133 tovarišev (-ic), 9 pa jih je izven organizacije. Društvo je bilo s sekcijo kakor tudi z ostalimi društvi v neprestanem živahnem kontaktu, bodisi pismeno ali ustmeno. Intervencije našega društva odn. odbora so pri sekciji v vseh slučajih uspele. Iz blagajniškega poročila je razvidno, da je bilo v tekočem letu dohodkov Din 26.570.24, izdatkov Din 24.057.44, torej je prebitek od Din 2.512.80. Članarino so tovariši in tovarišice točno in v redu plačevali. Sekciji je plačati še zadnji obrok. V imenu nadzornega odbora je tov. Sušnik izjavil, da so člani nadzornega odbora pregledali blagajno in blagajniško knjigo ter našli oboje v vzornem redu. Zato predlaga, da se tov. blagajniku izreče zahvala. Tajniško in blagajniško poročilo je bilo soglasno sprejeto in so ga vzeli zborovalci z odobravanjem na znanje.

Od tov. blagajnika predlagan proračun za poslovno leto 1932./33. se sprejme soglasno. Članarina ostane ista kot v prejšnjem letu. Predlog tov. Jurka glede »Slov. Šolske Maticе« je bil sprejet z dodatnim predlogom tov. Hofbauerja in Plavšaka. Pristop k tej je prostovoljen tudi v bodoče. Za Učiteljski dom v Ljubljani društvo zaenkrat ne more prispevati v denarju, članstvo pa naj po možnosti prispeva, v kolikor mu je to mogoče.

Za banovinsko skupščino so stavili tov. več predlogov, vsled tega se je sestavila posebna resolucija, ki vsebuje vse predloge. Resolucija se bo poslala sekciji v študij, banovinski skupščini pa v razpravo.

Z ozirom na odlok ministrstva prosvete glede ukinitve razredov z manj kot 50 odn. 40 učenci se naproša JUU, sekcija Ljubljana, da posreduje pri min. prosvete in mu pojasni, da je naredba v splošnem neizvršljiva. V utemeljitev tega predloga je poslalo društvo 13 točk.

Soglasno so bili izvoljeni za delegate tov. Hofbauer Alojzij, Plavšak Robert in Lunder Dušan. Radi splošne štednje gre v Beograd kot delegat na glavno skupščino samo Pleskovič Rudolf.

Nato je kratko in izčrpno referiral sreski šolski nadzornik o udeležbi učiteljstva pri zborovanjih, sreski učiteljski konferenci in bolezenskih dopustih. Predvsem apelira na zbrano članstvo, da potrpežljivo vztraja pri zborovanjih do konca. Predčasno odhajanje ni dopustno. V bodoče naj te pogreške izostanejo. Ministrstvo prosvete zahteva, da se

Pri naročilih potom Učit. gosp. poslovalnice upoštevajte knjigarno Učiteljske tiskarne!

letos vrše sreske uradne konference. Sprememilo je svojo zahtevo v toliko, da se vrše ob priliki zborovanj. Na podlagi tega poročila je bilo sklenjeno, da se bo vršila sreska učiteljska konferenca v mesecu septembru.

Nadalje se dotakne gosp. referent bolezenskih dopustov. Predpisi so zelo strogi. Vsako obolenje je treba javiti takoj predpovestljenemu starešini. Bolezen, ki traja preko 14 dni, je treba komisijsko ugotoviti. Stroške komisije plača država, ako je komisija zahtevala nadrejena instanca.

Ministrstvo prosvete zahteva za vsako bolezen, ki traja preko 24 ur, zdravniško potrdilo. Taka potrdila pa so v smislu §§ 3 in 4 zakona o taksah kolkovine prosta. Sekcija naj izposluje, da zahteva banska uprava v bodoče le taka zdravniška potrdila.

Tov. predsednik se zahvali g. referentu, Pleskovič Rudolf, predsednik. Dušan Lunder, tajnik.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO V KOČEVJU je zborovalo dne 6. junija 1932 v Velikih Laščah ob navzočnosti 71 članov (53,7 odstotka).

Po uvodnih besedah tov. predsednika Kmeta je imel g. Koruza referat »Gospodarski položaj in učiteljstvo«. Po debati, ki so se je udeležili tov. Žitko, Peterlin in Kmet, se je tov. predsednik zahvalil g. predavatelju s toplim priporočilom članstvu, da se po svojih močeh udeležuje na združnem polju.

K obravnavanim dopisom so bili sprejeti sledeči sklepi in predlogi:

1. Obtožbe, povzročene od učiteljstva samega proti tovarišem, so pregreški zoper najnavadnejši čut dostojanstva in jih moramo najstrožje obsojati. Sekcija naj se obrne na poslanski klub s prošnjo, da ji ta odstopi vse tozadevne pritožbe v rešitev.

2. Vsi člani, ki ravnaajo s tovariši netovariško, naj se pokličejo pred razsodišče, kjer naj se zadeve razčisti.

3. Odloki oblasti naj se striktno izvajajo, ne pa da jih nižja oblast postruje in samovoljno tolmači.

4. Nismo proti, da se nastavljaajo v potrebnih krajih Sokolu potrebni učitelji, organizatorji, ki imajo telovadni tečaj, in kjer ni sokompetenta z vsemi drugimi zakonitimi pogoji, smo pa odločno proti vmešavanju krajevnih faktorjev, ki zasledujejo pri tem svoje osebne interese.

5. Društvo se soglasno pridružuje resolucijam sreskih društev JUU zbranih dne 16. aprila t. l. v Mariboru.

V razsodišče je bil izvoljen tov. Fr. Ločniškar.

Delegatom za banovinsko skupščino so izvoljeni tov. Kmet, Ločniškar, Peterlin; namestniki Žitko, Klunova. Za glavno skupščino: tov. Kmet, Žitko, namestnik Janežič.

Bil je še govor o odtegljajih za nabavljajno zadrugo, o Šol. Matici, o mesečnih po-

ročilih o izvenšolskem delu učiteljstva, o potrdilih o delovanju pri društvih, o neizplačanih stanarinah.

Članstvo se poziva, da plačuje članarino mesečno vnaprej, če ne zmore kot je po pravilih 3 mesece vnaprej. Člani, ki do 10. julija t. l. ne poravnajo svojih obveznosti na pram društvu, se iztirjajo sodnim potom in postopa z njimi po členu 14. in 15. pravil JUU.

Člani naj prijavijo društvu, kam so prosili za nameščenje, da zamore imeti društvo točno evidenco glede kompetiranja članov na razpisana službena mesta.

Herman Kmet, preds. Čokova, tajnica.

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

Ne samo kot darilo,

temveč v vsakdanji rabi potrebujete; očala, barometre, toplomere, daljnogleda, mikroskope, foto-aparate itd., katere kupite najugodnejše pri strokovnjaku

FR. P. ZAJEC, izprašan optik in urar LJUBLJANA, Stari trg 9

Velika zaloga raznih ur in zlatnine. Ceniki brezplačno.

ZENITEV.

Tovariša v starosti od 35 do 45 let, ki bi se hotel poročiti, bi mogla osrečiti izobražena dama, neoporečne preteklosti, lepe zunanosti in velike postave. Z doma je vajena trgovskih poslov in je vodila večje gospodarstvo. Ima premoženje v gotovini in v čistem posestvu. Njeni sorodniki žele, da bi ona prodala na Goriškem svoje posestvo in prišla v Jugoslavijo, če bi se ji nudila primerna prilika za poročitev.

Pisma naj se naslovijo: Upravi »Učiteljskega Tovariša« v Ljubljani. V notranjem posebnem kuvertu pa bodi napisano geslo:

»Z doma v svobodno domovino.« — Tajnost zjamčena in ime za ime.

Oddam mebl. sobo s predsobo

v novi vili na Prulah

Souporaba kopalnice, klavir, vrt

Cena z zajtrkom 400 Din

Ponudbe: M. Dachs, Učiteljska tiskarna

Specialna delavnica za popravila in uglaševanje

klavirjev

BAJDE JOSIP
Ljubljana,
Gospodsvetska cesta 12

Pelikan

Zaloga barv, tušev in radirk

POVSOD NA ZALOGI
TISKOVINE NA ZAHTEVO

GÜNTHER WAGNER, WIEN X/1.

Avgust Agnola

LJUBLJANA

DUNAJSKA CESTA 10.

Telefon 2478.

Zaloga stekla, porcelana, kamenine, zrcal in šip. Kompletne opreme za restavracije, hotele, gostilne, kavarnе in bare ter za splošno gospodinjstvo.

Luksuzni predmeti.

VELETRGOVINA

F. König

Velika izbira igrač, galanterijskega blaga in gramofonov, kakor tudi žepnih predmetov in raznih kovčegov.

FINKOVE ZBIRKE NAREDB IN ODREDB

za osnovne in mešč. šole ter učiteljska v Drav. banovini

- I. zvezek (od prevrata do konca leta 1920.) broš. Din 5.—
- II. zvezek (za l. 1921.) broš. Din 7.—
- III. zvezek (za l. 1922.) broš. Din 9.—
- IV. zvezek (od 1. januarja 1923. do 30. junija 1924.) broš. Din 14.—
- V. zvezek (od 1. julija 1924. do 31. decembra 1925.) broš. Din 32.—
- VI. zvezek (za l. 1926.) broš. Din 24.—
- VII. zvezek (za l. 1927.) broš. Din 25.—
- VIII. zvezek (za l. 1928.) broš. Din 25.—
- IX. zvezek (za l. 1929.) broš. Din 25.—

Naročila sprejema

KNJIGARNA UČITELJSKE TISKARNE V LJUBLJANI

Prav tam se dobi: C. Cavalieri: Propisi o činovnicima i ostalim državnim službenicima gradjanskog reda. Broš. Din 120.—

RESTAVRACIJA NOVI SVET

LJUBLJANA
GOSPOSVETSKA CESTA 14

Priznana dobra kuhinja, posebna soba za sestanke; sprejema naročila za skupne obede po zmernih cenah. Postrežba točna in solidna.

N
A
J
N
I
Ž
J
E
C
E
N
E

UČITELJSKA TISKARNA V LJUBLJANI

Jenajmodernejše urejena in izvršuje vsa tiskarska dela od najpreprostejšega do najmodernejšega.

Tiska šolske, mladinske, leposlovne in znanstvene knjige. — Ilustr. knjigevno-barvnem in večbarvnem tisku. Brošure in knjige v malih in največjih nakladah. — Časopise, revije in mladinske liste.

Okusna oprema ilustriranih katalogov, cenikov in reklamnih listov.

LASTNA TVORNIKA ŠOLSKIH ZVEZKOV

Šolski zvezki za osnovne, mešč. in srednje šole. Risanke, dnevnik in beležnice.

Vse tiskovine za društva in šole (lepake, letake, izpričevala itd.) dajte v tisk Učiteljski tiskarni!

UČITELJSKA KNJIGARNA

Ima v zalogi »Galerijo naših mož*: 1. Trubar, 2. Vodnik, 3. Slomšek, 4. Prešeren, 5. Levstik, 6. Stritar, 7. Jurčič, 8. Gregorčič, 9. Aškerc, 10. Tavčar, 11. Levec, 12. Erjavec, 13. Jenko, 14. Cankar, 15. Gangl, 16. Parma, 17. Kersnik, 18. Maister, 19. Župančič, 20. Strossmayer. Silka 10 Din.

LEGAT LJUBLJANA

MIKLOŠICEVA CESTA 28

SPECERIJA DELIKATESE
Zajutrkovalnica
Kava dnevno sveža iz lastne moderne prazarne

Gostilna Ražem Ljubljana na Zabjaku št. 3

Točijo se pristna štajerska, dolenska in dalmatinska vina. — Primorska kuhinja. Vsak četrtek, petek in nedeljo sveže morske ribe

UGODNOST!

Damske galoše Din 70
Moške galoše Din 75
Damski snežni čevlji Din 100
Moški snežni čevlji Din 110

ANTON KRISPER, LJUBLJANA

MESTNI TRG 25 ♦ STRITARJEVA ULICA 3

GALERIJA NAŠIH MOŽ

JEVZALOGI
KNJIGARNE UČITELJSKE TISKARNE v LJUBLJANI

1. Trubar	6. Stritar	11. Levec	16. Parma
2. Vodnik	7. Jurčič	12. Erjavec	17. Župančič
3. Slomšek	8. Gregorčič	13. Jenko	18. Kersnik
4. Prešeren	9. Aškerc	14. Cankar	19. Maister
5. Levstik	10. Tavčar	15. Gangl	20. Finžgar
			21. Strossmayer

61,5 × 47,5 cm. Slike a Din 10.—
Okrasite z njimi šolske prostore!